

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

на тему: «Інформаційне забезпечення процесу управління на підприємстві в сучасних умовах господарювання на матеріалах ХКП «Електротранс»

Виконав(ла): студент(ка)

4 курсу спеціальності

073 Менеджмент

Семенюк Р. М.

(прізвище та ініціали)

Керівник: д.е.н., доцент, Іжевський
П. Г.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент: к.е.н., доцент
Кудельський В. Е.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Семенюк Р. М. – «Інформаційне забезпечення процесу управління на підприємстві в сучасних умовах господарювання (на матеріалах ХКП «Електротранс»).

Бакалаврська робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 073 Менеджмент.

Дослідження базується на аналізі матеріалів ХКП «Електротранс», що є типовим підприємством громадського транспорту. Автор вивчає існуючі системи збору та обробки інформації, методи аналізу даних, а також способи використання цих даних для прийняття рішень у сфері управління підприємством.

Автором у першому розділі було вивчено та узагальнено теоретичні засади інформаційного забезпечення в системі управління підприємством. А саме розглянуто сутність поняття «інформаційне забезпечення підприємства». Було опрацьовано методи та підходи ефективності інформаційного забезпечення в процесах управління підприємством.

У другому розділі здійснено аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ХКП «Електротранс» та оцінено ефективність системи інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства.

У заключному розділі наведено напрями підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення ХКП «Електротранс».

Практичні рекомендації та розрахунки можуть бути використані у подальшій діяльності компанії.

Ключові слова: *інформаційне забезпечення, оптимізація процесів, інформаційні технології, інформаційна безпека.*

ABSTRACT

Semenyuk R. – Information support of the management process at the enterprise in modern business conditions (on the materials of Elektrotrans).

Bachelor's work for a bachelor's degree in 073 Management.

The study is based on the analysis of the materials of the "Electrotrans" public transport enterprise, which is a typical enterprise of public transport. The author studies the existing systems of information collection and processing, methods of data analysis, as well as ways of using these data to make decisions in the field of enterprise management.

In the first chapter, the author studied and summarized the theoretical principles of information support in the enterprise management system. Specifically, the essence of the concept of "enterprise information support" was considered. Methods and approaches to the effectiveness of information support in enterprise management processes were worked out.

In the second section, the analysis of the main technical and economic indicators of the activity of HKP "Electrotrans" was carried out and the effectiveness of the system of information support for the management of the enterprise's activities was evaluated.

In the final section, directions for improving the efficiency of the information support system of the "Electrotrans" HCP are given.

Practical recommendations and calculations can be used in further activities of the company.

Key words: *information support, process optimization, information technologies, information security.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	8
1.1. Сутність інформаційного забезпечення в управлінні підприємством.....	8
1.2. Методи та підходи ефективності інформаційного забезпечення в процесах управління підприємством.....	11
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ХКП «ЕЛЕКТРОТРАНС»	15
2.1. Аналіз показників діяльності та системи інформаційного забезпечення управління діяльності ХКП «Електротранс».....	15
2.2. Оцінка ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХКП «ЕЛЕКТРОТРАНС»	29
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ХКП «ЕЛЕКТРОТРАНС».....	42
3.1. Напрями підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс»	42
3.2. Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс».....	50
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ.....	75

ВСТУП

Актуальність теми. Дана тема є дуже актуальною в сучасному бізнес-середовищі. У сучасних умовах глобалізації, швидкого розвитку технологій та зростання конкуренції, ефективне управління є ключовим фактором успіху для будь-якого підприємства.

Інформаційне забезпечення процесу управління на підприємстві передбачає збір, аналіз і використання різноманітних даних та інформації для прийняття обґрунтованих та стратегічних рішень. В сучасному світі обсяги доступної інформації зростають експоненційно, тому підприємства повинні бути здатні ефективно використовувати цю інформацію для підтримки своїх управлінських процесів.

Мета та завдання роботи. Метою бакалаврської роботи є вивчення теоретичних засад інформаційного забезпечення в системі управління підприємством, аналіз ефективності інформаційного забезпечення управління на прикладі ХКП "Електротранс" та розробка напрямів підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення управління на цьому підприємстві. Відповідно до мети визначено такі основні завдання:

- вивчення сутності інформаційного забезпечення в управлінні підприємством;
- дослідити методичні підходи до оцінки ефективності інформаційного забезпечення в процесах управління підприємством;
- здійснити аналіз діяльності ХКП «Електротранс»;
- розробити напрями підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення управління ХКП "Електротранс"
- надати економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП "Електротранс»;
- розробити план впровадження запропонованих рекомендацій;

Об'єктом дослідження є процес управління на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Предметом дослідження є інформаційне забезпечення процесу управління, зокрема його сутність, методи та підходи до ефективності на прикладі ХКП "Електротранс".

Методи дослідження. У процесі написання бакалаврської застосовувалася сукупність загальних та специфічних наукових методів. Для вирішення поставлених завдань у роботі було використано такі методи: розрахунково-аналітичний і порівняльний метод – для аналізу та порівняння техніко-економічних показників організації; формування таблиць, діаграм, графіків – для подання результатів практичних досліджень у наочній формі; системний аналіз – для обґрунтування теоретичних і практичних рекомендацій щодо удосконалення управління внутрішнім середовищем; емпіричний метод для проведення опитування з керівниками та співробітниками ХКП "Електротранс" для збору інформації про поточний стан та ефективність інформаційного забезпечення управління; SWOT-аналіз – для виявлення слабких та сильних сторін організації; методи прогнозування – для оцінки впровадження запропонованих заходів.

Інформаційною базою практики є статут та установчі документи компанії, фінансова звітність, літературні та періодичні джерела з питань інформаційного забезпечення та інтернет-ресурси.

Практична значущість отриманих результатів роботи полягає в тому, що запропоновані практичні рекомендації щодо удосконалення інформаційного забезпечення на підприємстві сприяють забезпеченню ефективного функціонування організації в цілому, та кожного працівника окремо.

Наукова новизна включає в себе ряд актуальних аспектів, які сприяють розширенню та поглибленню нашого розуміння процесу управління підприємствами в сучасному господарському середовищі.

Апробація результатів дослідження. Окремі положення бакалаврської роботи були висвітлені на XXII Міжнародній науково-практичній конференції «Modern theories and improvement of world methods» (06-09 червня 2023 р.,

Гельсінкі, Фінляндія) та V Міжнародній студентській науковій конференції «Сучасні аспекти та перспективні напрями розвитку науки» (9 червня 2023 р., м. Житомир).

Структура роботи: бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять шість підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. В загальному робота містить 34 таблиць та 12 рисунків. Список використаних джерел налічує 51 найменування. Кількість додатків – 14.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1. Сутність інформаційного забезпечення в управлінні підприємством

У ситуації невпевненості на ринку та присутності ризиків, успішність комунальних підприємств залежить від їх здатності ефективно використовувати конкурентні можливості, розвивати конкурентні переваги та адекватно реагувати на зміни внутрішніх та зовнішніх факторів. Багато комунальних підприємств стикаються з негативним впливом зовнішнього середовища та приймають неефективні управлінські рішення через відсутність достовірної інформації про економічні перспективи, зовнішні можливості та внутрішнє становище підприємства. [1, с. 367]

Вищезазначені факти свідчать про відсутність та недостатню організованість інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємств, що обмежує їх можливості збирати, обробляти та аналізувати інформацію щодо їх функціонування та розвитку. Тому виникає важлива потреба у створенні та використанні ефективного інформаційного забезпечення в діяльності комунальних підприємств. Крім того, у зв'язку з постійним розвитком суспільства, активізацією конкуренції та зростанням обсягу інформації, необхідно покращувати якість та розширювати обсяг інформаційного забезпечення комунальних підприємств. Все це підкреслює актуальність дослідження сутності інформаційного забезпечення та його ролі в управлінні діяльністю підприємства. [4, с. 5]

Інформаційне забезпечення підприємства є неперервним процесом, який включає отримання, формування та передачу достовірної зовнішньої та внутрішньої інформації за допомогою інформаційно-аналітичного порталу. Цей процес враховує використання інформаційних ресурсів, технічних засобів і

технологій, які забезпечують доступ до інформації для зацікавлених користувачів з метою прийняття управлінських рішень. Розглянемо та проаналізуємо визначення інформаційного забезпечення різних авторів у табл. 1.1.

Таблиця 1.1. Визначення сутності поняття «інформаційне забезпечення»

Автор	Сутність
Босак І.П., Палига Є.М., Козак В.Г., Череп А.В.	Під інформаційним забезпеченням розуміється процес обробки внутрішньої та зовнішньої інформації з метою забезпечення підприємства необхідною інформацією для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та управління економічними процесами
Денисенко М.П., Колос І.В.	Під інформаційним забезпеченням розуміється система, яка складається з різних елементів і базується на використанні інформаційного забезпечення, таких як технології, ресурси, технічні засоби, програми, що необхідні для ефективної діяльності підприємства.
Коваленко О.О.	Головна мета інформаційного забезпечення - забезпечити підприємство необхідною інформацією для досягнення поставлених цілей та реалізації загальної стратегії розвитку.
Петренко С.М.	Інформаційне забезпечення управління як процес оцінки достовірності та якості інформації, своєчасного надання інформації, необхідної для прийняття ефективних рішень та налагодження діяльності як окремих підрозділів, так і всього підприємства.
Чумаченко М.Г.	Інформаційним забезпеченням розуміється система, яка включає у себе управління, оцінку, аналіз та переробку інформації, а також забезпечення інформацією для вирішення управління завдань та прийняття відповідних рішень
В. Іванова	Інформаційне забезпечення є джерелом інформації та процесом надання інформації, які впливають на управління підприємством та процеси прийняття рішень.
Горященко Ю.Г.	Інформаційне забезпечення є важливою економічною, соціальною та технологічною категорією, яка відіграє значну роль у керуванні підприємством.
Терещенко Л.О., Матвієнко- Зубенко І.І.	Інформаційне забезпечення дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення та забезпечувати керівництво інформацією про стан керованого об'єкта, особливо при використанні автоматизованих систем обліку.
Безбородова Т.В.	Інформаційне забезпечення є процесом поширення інформації для задоволення потреб тих осіб, які використовують інформацію та приймають рішення.
Корнєв О.Ю.	Система інформаційного забезпечення має складатися з різних інформаційних систем і має за мету надання достовірної інформації для покращення діяльності підприємства.

Примітка. Систематизовано автором

Враховуючи аналіз різних підходів, представлених у таблиці 1.1, варто відзначити значний внесок авторів у розуміння сутності поняття "інформаційне забезпечення". Крім того, важливо підкреслити, що інформаційне забезпечення відіграє суттєву роль у діяльності суб'єктів господарювання, сприяє прийняттю обґрунтованих рішень, поширенню інформації серед користувачів та управлінню економічними процесами. [5, с. 544]

Успішна діяльність та ефективне функціонування підприємств значною мірою залежать від ефективного управління, яке спрямоване на досягнення поставленої мети. Завдяки управлінським процесам можна забезпечити раціональне використання ресурсів, задоволення потреб споживачів і забезпечити гармонійну взаємодію всіх структурних підрозділів. Управління підприємством дозволяє ефективно здійснювати різні види діяльності, такі як інноваційна, інвестиційна, збутова, виробнича, маркетингова, фінансова, комерційна. Враховуючи сучасні умови розвитку, ефективне управління підприємством допоможе підвищити його прибутковість, конкурентоспроможність та забезпечити стабільний розвиток. [9, с. 30]

Управління підприємством можна розглядати як систему, що включає організацію, планування, прогнозування, координацію та контроль всіх аспектів діяльності підприємства. Воно є механізмом для налагодження виробничо-господарської та фінансово-інноваційної діяльності, за допомогою методів управління, програмних засобів та раціонального інформаційного забезпечення. Це дозволяє вчасно вивчати конкурентне ринкове середовище, покращувати та забезпечувати гармонію роботи всіх підрозділів підприємства.

За результатами проведеного дослідження понять «інформаційне забезпечення», «управління підприємством» мною було розширено трактування дефініції «інформаційне забезпечення в управлінні діяльністю підприємства».

Інформаційне забезпечення управління діяльністю підприємства - це комплекс взаємопов'язаних процесів, спрямованих на своєчасну обробку інформації про зовнішнє та внутрішнє середовище, її організацію, зберігання,

передачу за допомогою ефективних інформаційних систем та сучасних інноваційних технологій. Це сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства, мотивації працівників, а також дозволяє слідкувати за результатами діяльності, визначати можливості та загрози для досягнення довгострокового успіху підприємств. [11, с. 201]

Запропоноване визначення враховує ряд факторів, що впливають на інформаційне забезпечення в управлінні промисловим підприємством, зокрема: обмеженість інформаційних ресурсів, відсутність ефективних каналів передачі інформації, застаріле обладнання, недостатня ефективність програмного забезпечення, нерівномірний розподіл інформаційних ресурсів між підрозділами підприємства та обмежений доступ до інформації. Ці фактори мають вплив на прийняття обґрунтованих рішень та досягнення поставлених цілей, але їх можна подолати за допомогою системи інформаційного забезпечення для управління діяльністю промислових підприємств. [16, с. 98]

Отже, сутність інформаційного забезпечення в управлінні підприємством полягає в систематичному процесі збору, обробки та поширення інформації, який дозволяє забезпечити прийняття обґрунтованих рішень, планування та контроль за діяльністю підприємства. Це забезпечує ефективне управління ресурсами, процесами та стратегічним розвитком організації. Застосування сучасних технологій, програмного забезпечення та раціонального інформаційного забезпечення в управлінні діяльністю підприємств допоможе підвищити ефективність функціонування та досягнення стратегічних цілей.

Враховуючи розвиток інформаційних технологій, необхідно постійно вдосконалювати понятійний апарат інформаційного забезпечення та використовувати нові можливості для забезпечення успішного управління підприємством.

1.2 Методи та підходи ефективності інформаційного забезпечення в процесах управління підприємством

Успішне функціонування комунальних підприємств є важливим фактором розвитку економіки країни і поліпшення її фінансового, економічного та

соціального становища. Управління діяльністю цих підприємств є ключовим елементом їх успіху у всіх сферах та напрямках протягом тривалого періоду. Ефективне управління є передумовою для досягнення стійкого розвитку, зміцнення економічного потенціалу, формування конкурентних переваг та забезпечення стабільності в умовах змінливого ринкового середовища. Оцінка рівня управління є інструментом для підвищення його ефективності. [33]

Інформаційне забезпечення управління підприємством може бути забезпечене шляхом різних методів та підходів. Основні з них включають:

1. використання інформаційних систем управління: використання спеціалізованих інформаційних систем для збору, обробки та аналізу даних, що стосуються різних аспектів управління підприємством. Наприклад, системи управління взаємовідносинами з клієнтами, системи управління виробництвом та логістикою, системи управління фінансами тощо;
2. застосування аналітики даних: застосування методів аналізу даних для виявлення тенденцій, виявлення аномалій та ідентифікації можливостей для оптимізації процесів управління підприємством;
3. Розвиток культури даних: створення на підприємстві культури, в якій працівники розуміють важливість збору та обробки даних для ефективного управління підприємством;
4. використання систем управління якістю: використання систем управління якістю, таких як ISO 9001, для забезпечення ефективності та якості процесів управління підприємством;
5. впровадження підходу управління за результатами: використання підходу управління за результатами, який передбачає формулювання конкретних цілей та метрик успішності для процесів управління підприємством та оцінку їх досягнення;
6. використання технологій штучного інтелекту: застосування технологій штучного інтелекту для автоматизації деяких процесів управління, таких

як прогнозування попиту на товари, аналіз ризиків, автоматичне планування ресурсів та інше;

7. розробка та впровадження інформаційної стратегії: розробка та впровадження стратегії використання інформації для досягнення стратегічних цілей підприємства. Це може включати створення системи збору та обробки даних, аналіз ринку та конкурентів, розвиток нових продуктів та послуг та інше;
8. використання інтерактивних технологій: використання інтерактивних технологій, таких як відеоконференції та онлайн-спільноти для забезпечення комунікації та співпраці між різними відділами та командами на підприємстві;
9. використання цифрових технологій: використання цифрових технологій, таких як хмарні технології, мобільні додатки та соціальні мережі для забезпечення доступу до даних та співпраці між різними відділами та командами на підприємстві;

Використання цих методів та підходів допоможе забезпечити ефективне інформаційне забезпечення в процесах управління підприємством та дозволить підприємству бути більш конкурентоспроможним на ринку.

Використання різних методів оцінювання ефективності управління діяльністю підприємства досліджено в роботі Височини М.В. Серед основних методів визначено (рис. 1.2): факторного аналізу (визначення впливу обраних факторів на ефективність управління діяльністю); порівняння (грунтується на порівнянні заданих показників, визначенні відхилення отриманих значень від базових для оцінки ефективності управління); нечіткої логіки (дозволяє врахувати якісну та кількісну інформацію, дію різних факторів, значний обсяг початкових даних, оцінити ефективність управління по підприємству та його структурних підрозділах); угруповань (передбачає проведення рейтингової оцінки ефективності, аналіз діяльності декількох підприємств та порівняння їх результатів); експертної оцінки (опитування декількох груп експертів, прогноз фахівців та оцінка можливих результатів діяльності в майбутньому);

математичної статистики (використовується для дослідження залежності між обраними показниками, побудови моделі та потребує значного масиву інформаційних даних); рейтинговий метод (здійснення оцінки декількох підприємств за однаковими показниками, що мають схожу направленість); матричний (дозволяє оцінити ефективність виробничої діяльності, результати роботи підприємства, фінансовий стан, ефективність управління підрозділами, але не дає оцінку маркетинговій та кадровій діяльності); ранговий (використовується система показників, визначається залежність одного показника від інших, відношення темпів зростання та встановлюється відповідний ранг).

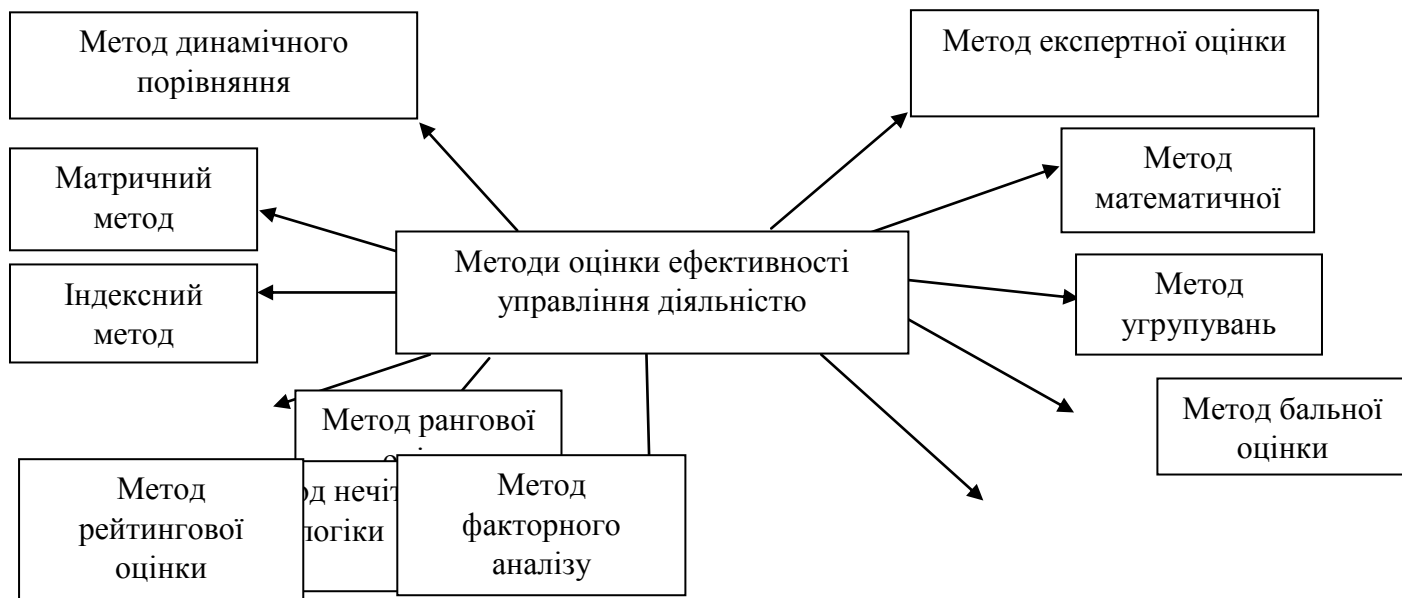

Рис. 1.1. Методи оцінки ефективності управління діяльністю підприємств

Примітка. Систематизовано автором

Наведені методи є ефективними та застосовуються на підприємствах, але кожен з них не позбавлений недоліків, адже вони не дозволяють здійснити комплексний аналіз ефективності управління всіма напрямками діяльності промислового підприємства, дослідити зміни в управлінні діяльністю, врахувати всі елементи управління.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ХКП «ЕЛЕКТРОТРАНС»

2.1. Аналіз показників діяльності та системи інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс»

Хмельницьке комунальне підприємство "Електротранс" є комунальним унітарним комерційним підприємством, створеним відповідно до рішення тринадцятої сесії Хмельницької міської ради від 17.09.2003р. № 35 на базі відокремленої частини комунальної власності територіальної громади м. Хмельницького та є повним правонаступником в усіх майнових та немайнових прав і обов'язків міського управління "Хмельницьке електроавтотранс".

Власником підприємства є територіальна громада міста Хмельницького, в особі Хмельницької міської ради, ідентифікаційний код – 33332218, місцезнаходження: Україна, 29013, Хмельницька обл., м. Хмельницький, вул. Гагаріна, буд. 3. Місцезнаходження Підприємства: Україна, 29016, Хмельницька обл., м. Хмельницький, вул. Тернопільська, буд. 15/2.

Основною метою діяльності ХКП "Електротранс" є забезпечення надійного, ефективного та комфортного пасажирського транспорту у місті, що сприяє розвитку громадського транспорту та зменшенню використання приватних автомобілів. [48] Підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банку, круглу печатку, кутовий та інші штампи зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом.

Підприємство від свого імені виступає у господарських, цивільних та адміністративних правовідносинах з юридичними та фізичними особами, набуває майнових прав та несе обов'язки, виступає позивачем та відповідачем у

судах загальної юрисдикції, господарському та адміністративному судах, несе відповідальність за результати своєї господарської діяльності.

Підприємство діє за рахунок госпрозрахункової діяльності та компенсацій за пільговий проїзд окремих категорій громадян. Підприємство може від свого імені укладати на всій території України і за її межами угоди, інші юридичні акти з самостійними суб'єктами підприємницької діяльності, має право входити в асоціації і інші об'єднання по галузевому, територіальному і інших принципах, які не суперечать чинному законодавству та цьому статуту.

Підприємство має велику флоту транспортних засобів, складається з тролейбусів та трамваїв, які забезпечують пасажирські перевезення по місту в різних напрямках. Також в ХКП "Електротранс" є відділ обслуговування транспорту, де проводиться технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів.

Управління підприємством здійснюється відповідно до Статуту на основі поєднання прав власника щодо господарського використання свого майна та самоврядування трудового колективу підприємства.

ХКП "Електротранс" є підприємством, яке здійснює пасажирські перевезення на території міста. Основними техніко-економічними показниками, які відображають ефективність діяльності цього підприємства, можуть бути:

— витрати на утримання транспорту - цей показник відображає загальну вартість утримання транспорту, включаючи витрати на ремонт, паливо, зарплату водіїв та інші елементи. Низькі витрати на утримання транспорту означають більш ефективне використання ресурсів підприємства;

— виробіткова потужність - цей показник відображає можливість підприємства забезпечити необхідну кількість транспортних засобів для пасажирських перевезень. Висока виробіткова потужність означає більшу можливість задоволення потреб пасажирів та збільшення доходів підприємства;

— надходження та витрати коштів - ці показники відображають потік

грошових коштів на підприємство, а також витрати на оплату праці, закупівлю матеріалів, ремонт та інші витрати. Рациональне управління надходженнями та витратами коштів дозволяє збільшити прибуток підприємства.

Система інформаційного забезпечення на ХКП "Електротранс" є комплексною інтегрованою системою, яка підтримує різні аспекти управління та операцій компанії. В цілому, впровадження системи інформаційного забезпечення на ХКП "Електротранс" призводить до підвищення ефективності, зниження витрат, поліпшення якості обслуговування пасажирів і забезпечення безпеки операцій. В результаті, система інформаційного забезпечення стає важливим інструментом для оптимізації управління та досягнення стратегічних цілей ХКП "Електротранс".

Таблиця 2.1 Аналіз основних техніко-економічних показників підприємства за 2020-2022 р.

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2020 р.	2021 р.		2022 р.	
				абсол. знач.	у % до попер. року	абсол. знач.	у % до попер. Року
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг	тис. грн.	97221	124263	128%	187969	151%
2.	Середньоспискова чисельність:	осіб	565	564	100%	552	98%
	- працівників		35	30	86%	34	113%
	- робітників		530	534	101%	518	97%
3.	Середньорічний виробіток:	тис. грн.	172,1	220,3	128%	340,5	155%
	- одного працівника		6022,5	6609,7	110%	11577,8	175%
	- одного робітника		91198,5	117653,3	129%	176391,2	150%
4.	Фонд оплати праці	тис. грн.	87510	88380	101%	89427	101%
5.	Середньомісячна заробітна плата одного працівника	грн.	12907,1	13058,5	101%	13500,5	103%
6	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	138131	143350	104%	150751	105%
7	Чистий прибуток (збиток) всього	тис. грн	-40913	-19087	47%	372180	-195%

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
8.	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	грн.	1,42	1,15	81%	0,80	70%
9	Рентабельність/ збитковість продукції, робіт, послуг,	%	-29,6%	-13,3%	45%	24,7%	-185%
10.	Рентабельність/ збитковість продажу	%	-42,1%	-15,4%	37%	19,8%	-129%
11.	Середньорічна вартість основних засобів (за залишковою вартістю)	тис. грн.	163281	152489,5	93%	149827,5	98%
12.	Фондовіддача	грн./грн.	0,6	0,8	137%	1,3	154%

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

Враховуючи інформаційне забезпечення процесу управління на ХКП Електротранс, можна зробити наступні висновки з таблиці:

- чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг зростав з року в рік і досяг значного зростання на 128% від 2020 до 2022 року. Це свідчить про успішність виробничих та комерційних зусиль компанії;
- середньоспискова чисельність працівників практично не змінювалась, зі зменшенням на 2% у 2022 році. Це може свідчити про стабільну кадрову базу компанії;
- середньорічний виробіток значно зріс, досягнувши збільшення на 155% у 2022 році порівняно з 2020 роком. Це означає, що ефективність виробництва зростає і компанія змогла збільшити виробничі обсяги;
- фонд оплати праці збільшився на 1% у 2022 році порівняно з попереднім роком. Це свідчить про збереження високого рівня оплати праці в компанії;
- собівартість реалізованої продукції зростає на 5% у 2022 році, що може бути викликано зростанням цін на ресурси або інших факторів виробництва;

- чистий прибуток показує позитивну динаміку, зі збитку у 2020 році до значного прибутку в 2022 році. Однак, у 2022 році спостерігається зменшення прибутку в порівнянні з 2021 роком, що вимагає уваги компанії;
- рентабельність/збитковість продукції, робіт, послуг показує позитивну динаміку, зі збиткового показника у 2020 році до рентабельності на рівні 24,7% у 2022 році. Однак, в 2022 році спостерігається зниження рентабельності порівняно з 2021 роком.
- рентабельність/збитковість продажу також показує позитивну динаміку, зі значенням -42,1% у 2020 році до 19,8% у 2022 році. Проте, в 2022 році спостерігається зниження рентабельності порівняно з 2021 роком;
- середньорічна вартість основних засобів (за залишковою вартістю) зменшилась на 2% у 2022 році порівняно з попереднім роком. Це може бути пов'язано зі зниженням обсягу інвестицій у придбання нових основних засобів;
- фондівдача показує позитивну динаміку, зі значенням 0,6 у 2020 році до 1,3 у 2022 році. Це свідчить про покращення ефективності використання основних засобів.

Загалом, з таблиці видно, що компанія ХКП Електротранс показує певне зростання в різних показниках, таких як чистий дохід, середньорічний виробіток та фонд оплати праці.

Однак, важливо звернути увагу на зниження чистого прибутку у 2022 році та зниження рентабельності. Компанії слід аналізувати та вживати заходи для покращення цих показників, зокрема, шляхом оптимізації витрат та підвищення ефективності виробництва.

Розглянемо в таблиці 2.2 основні послуги, які надає ХКП «Електротранс»

Таблиця 2.2. Динаміка обсягу та структури реалізації основних послуг на ХКП «Електротранс» за 2020-2022 рр.

Назва продукції (послуг)	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2022 р. від 2020р. (+, -), тис. грн.	Відхилення 2022 р до 2020 р., %
	обсяг продукції, тис. грн.	питома вага, %	обсяг продукції, тис. грн.	питома вага, %	обсяг продукції, тис. грн.	питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Пасажирські перевезення міськими маршрутами	156	31,2	223	31,7	262	32,6	106	35,0
2. Експрес-маршрути	123	24,6	198	28,1	205	25,5	82	27,1
3. Пасажирські перевезення за містом	147	29,4	187	26,6	213	26,5	66	21,8
Оренда автобусів	74	14,8	96	13,6	123	15,3	49	16,2
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг (або обсяг виробленої продукції)	500	100	704	100	803	100	303	100

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

З таблиці можна побачити, що за 2021 рік обсяг продукції збільшився на 40% у порівнянні з 2020 роком, а в 2022 році збільшився ще на 14,1% порівняно з 2021 роком. Найбільший приріст відбувся у категорії "Пасажирські перевезення міськими маршрутами", яка відіграє найбільш значиму роль у загальному обсязі продукції.

Однак, питома вага цієї категорії поступово зменшується, тоді як питома вага категорії "Експрес-маршрути" збільшується.

Загалом, ХКП Електротранс показує позитивну динаміку виробництва продукції, зі зростанням обсягів і чистого доходу. Це може бути результатом ефективного управління та забезпечення інформаційної підтримки процесів у компанії. Продовження такого росту може вимагати подальшого аналізу та

вдосконалення стратегії компанії відповідно до ринкових умов та вимог клієнтів.

Основні складові інформаційного забезпечення на ХКП Електротранс можна представити у вигляді таблиці 2.3

Таблиця 2.3. Основні складові інформаційного забезпечення на ХКП «Електротранс»

Категорія	Опис	Приклад
1	2	3
Апаратне забезпечення	Фізичні пристрої, які використовуються для обробки, зберігання та передачі інформації.	Комп'ютери, сервери, роутери, принтери, сканери.
Програмне забезпечення	Комплекс програм, що забезпечують функціонування та обробку інформації.	Операційні системи (наприклад, Windows), офісні пакети (наприклад, Microsoft Office), спеціалізовані програми (наприклад, програмне забезпечення для квиткових систем).
Мережеве забезпечення	Комплекс технологій та пристроїв для передачі даних між різними пристроями в межах організації.	Локальна мережа (LAN), маршрутизатори, комутатори, фایрволи, Wi-Fi точки доступу.
Захист інформації	Заходи та технології для забезпечення безпеки та конфіденційності інформації.	Антивірусне програмне забезпечення, механізми автентифікації та авторизації, системи резервного копіювання даних.
Системи зберігання даних	Простори для зберігання та організації інформації.	Сервери з RAID-масивами, хмарні сховища, локальні системи зберігання даних.
Квиткові системи	Спеціалізовані рішення для керування квитковими процесами та обліку пасажирообігу.	Касові апарати, банківські термінали, турнікети з картковими читачами.
Системи управління транспортом	Програмні комплекси для контролю руху транспорту та оптимізації роботи.	GPS-трекери, системи контролю руху, моніторингові панелі.

Примітка. Систематизовано автором

Запропонована таблиця надає огляд різних компонентів інформаційного забезпечення на ХКП Електротранс. Інформаційне забезпечення є важливим аспектом діяльності підприємства, особливо в галузі транспорту. Наявність апаратного та програмного забезпечення, мережевих засобів, систем зберігання

даних, квиткових та управління транспортом є необхідною для ефективного функціонування ХКП Електротранс.

Далі проаналізуємо динаміку показників руху та стану основних фондів (табл. 2.4.)

Таблиця 2.4. Динаміка показників руху та стану основних фондів

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп росту 2020 р. до 2021 р., %	Темп росту 2021 р. до 2022 р., %
1. Вартість основних засобів на початок періоду, тис. грн.	169988	156574	142405	92,1	91,0
2. Вартість основних засобів на кінець періоду, тис. грн.	156574	148405	157250	94,8	106,0
3. Вартість введених протягом року основних засобів, тис. грн.	43459	72048	50002	165,8	69,4
4. Вартість виведених протягом року основних засобів, тис. грн.	10190	10171	21363	99,8	210,0
5. Сума нарахованого зносу, тис. грн.	59950	76903	79778	128,3	103,7
6. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,38	0,52	0,51	135,3	97,9
7. Коефіцієнт придатності основних засобів	0,62	0,48	0,49	78,1	102,3
8. Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,28	0,49	0,32	174,9	65,5
9. Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,0599	0,0650	0,1500	108,4	230,9
10. Коефіцієнт приросту основних засобів	0,212	0,417	0,182	196,2	43,7

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

З таблиці видно, що в 2021 році спостерігалась зниження вартості основних засобів на початок періоду та збільшення на кінець періоду порівняно з 2020 роком. Також зафіксовано значний ріст вартості введених основних засобів у 2021 році порівняно з 2020 роком, але в 2022 році спостерігається зниження в порівнянні з попереднім роком.

Коефіцієнти придатності та оновлення основних засобів також змінилися у 2021 та 2022 роках, відповідно. У 2021 році було спостережено зростання коефіцієнта вибуття основних засобів, що може бути пов'язано зі збільшенням виведених основних засобів. Коефіцієнт приросту основних засобів суттєво збільшився у 2021 році порівняно з попереднім роком, але знову ж таки зменшився у 2022 році.

Загалом, зі зростанням вартості основних засобів в компанії, збільшенням кількості введених основних засобів і зменшенням кількості виведених можна зробити висновок, що компанія розвивається та збільшує свої активи. Однак, варто звернути увагу на показники зносу та придатності основних засобів, оскільки вони можуть вказувати на необхідність планового їх оновлення та ремонту.

Наступним кроком проведемо аналіз показників ефективності використання основних засобів (табл. 2.5.)

Таблиця 2.5. Аналіз показників ефективності використання основних засобів

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп росту 2020р. до 2022 р., %
1	2	3	4	5
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	163281	152489,5	149827	91,76%
Середньорічна вартість виробничого обладнання, тис. грн.	12448	14943	23547	189,16%
Питома вага активної частини основних фондів,%	7,62	9,80	15,72	206,15
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	35	30	34	97,14
Валовий прибуток, тис. грн	-40913	-19087	37218	-90,97%
Фондовіддача, грн.	0,6	0,8	1,3	210,70%
Машиновіддача, грн.	7,81	8,32	7,98	102,21%
Фондомісткість, грн.	1,679	1,227	0,797	47,46%
Фондоозброєність, грн.	4665,2	5083,0	4406,7	94,46%
Технічна озброєність, грн.	355,7	498,1	692,6	194,73%
Рентабельність/збитковість основних засобів,%	-25,1	-125	24,8	-99,14%

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

Загальна тенденція розвитку підприємства, відображена в таблиці, є позитивною, оскільки більшість показників за 2021 та 2022 роки збільшилися порівняно з 2020 роком. Зокрема, середньорічна вартість виробничого обладнання та питома вага активної частини основних фондів збільшилися більш ніж вдвічі. Проте деякі показники не є досить позитивними. Наприклад, валовий прибуток підприємства в 2020 та 2021 роках є від'ємним, тобто підприємство зазнало втрат. Крім того, середньооблікова чисельність

працівників зменшилася у 2021 році, хоча повернулася до попереднього рівня у 2022 році. Фондовіддача та технічна озброєність зростали відносно швидко з 2020 до 2022 року, тоді як машино віддача збільшилася в 2021 році, але зменшилася в 2022 році.

Узагалі, підприємство зберігає певні проблеми, проте є позитивна тенденція розвитку. Тому для покращення фінансового стану підприємства можуть бути запропоновані заходи, такі як збільшення рентабельності та залучення нових працівників.

Далі розрахуємо показники ефективності використання оборотних активів на ХКП «Електротранс» (табл. 2.6.)

Таблиця 2.6. Динаміка показників ефективності використання оборотних активів за 2020-2022 рр.

Показник	2020 р.	2021р.	2022 р.	Відхилення 2020р. від 2022 р. (+, -)
1	2	3	4	5
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг, тис .грн.	97221	124263	187969	63706
2. Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	9117	9189	13644	4455
3. Матеріальні витрати, тис. грн.	35119	42570	15908	-26662
4. Валовий прибуток, тис. грн.	-40913	-19087	37218	56305
5. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	10,66	13,52	13,78	0,25
6. Рентабельність/ збитковість оборотних активів,%	-448,8	-207,7	272,8	480,49
7. Період обороту оборотних активів, днів	33,8	26,6	26,1	-0,49
8. Прибуток на 1 грн. матеріальних витрат, грн.	-1,16	-0,45	2,34	2,79
9. Матеріаломісткість, грн.	0,36	0,34	0,08	-0,26
10. Матеріаловіддача, грн.	2,77	2,92	11,82	8,90

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

За таблицею можна зробити наступні висновки: Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг зріс у 2022 році в порівнянні з 2020 роком на 65,5%, що свідчить про успішне збільшення продажів компанії. Середньорічна вартість оборотних активів також зросла у 2022 році в порівнянні з 2020 роком на 49,6%. Це може бути пов'язано зі збільшенням обсягів продажів компанії.

Матеріальні витрати зменшилися у 2022 році на 62,7% порівняно з 2020 роком. Це може бути пов'язано зі зниженням вартості матеріалів або оптимізацією витрат. Валовий прибуток зріс у 2022 році в порівнянні з 2020 роком на 237,3%, що є дуже позитивним результатом для компанії.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів зріс у 2022 році на 2,12 порівняно з 2020 роком, що свідчить про більш ефективне використання оборотних активів. Рентабельність оборотних активів зростала з 2020 до 2022 року і досягла позитивного значення в 272,8%. Це свідчить про те, що компанія змогла збільшити свої прибутки на кожен гривню витрат.

Період обороту оборотних активів зменшився у 2022 році на 7,7% порівняно з 2020 роком. Це означає, що компанія стала швидше обертати свої оборотні активи. Прибуток на 1 грн. матеріальних витрат збільшився в 2022 році в порівнянні з 2020 роком на 2,79 рази, що є позитивним результатом.

Розглянемо динаміку та структуру витрат за економічними елементами (табл.2.7.)

Таблиця 2.7. Динаміка та структура витрат за економічними елементами за 2020 – 2022 рр.

Елементи витрат на виробництво	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2020 р. від 2022 р., (+/-)	
	тис. грн.	пит. вага, %	тис. грн.	пит. вага, %	тис. грн.	пит. вага, %	тис. грн.	пит. вага, %
Матеріальні витрати	35119	21,7	42570	24,2	51027	26,4	15908	50,3
Витрати на оплату праці	81357	50,4	85387	4,5	89513	46,3	8156	25,8
Відрахування на соціальні заходи	17813	11,0	18413	10,5	17950	9,5	137	58,3
Амортизація	14692	9,1	14717	8,4	15757	8,2	1065	3,4
Інші витрати	12562	7,8	14999	8,5	18895	46,3	8156	20
Разом	161543	100,00	176086	100,00	193142	100,00	31599	100

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

За даними таблиці проведено аналіз витрат на виробництво підприємства. Як висновок до даної таблиці можна зазначити те, у порівнянні з 2020 роком, загальні витрати на виробництво зросли на 19,5% в 2021 році та на 19,6% в

2022 році. По-друге, важливо зазначити, що найбільш значущими елементами витрат залишаються матеріальні витрати та витрати на оплату праці, які складають відповідно 26,4% та 46,3% загальної вартості витрат у 2022 році.

Таким чином, за результатами аналізу таблиці можна зробити висновок про загальне зростання витрат на виробництво, що обумовлене збільшенням матеріальних витрат, витрат на оплату праці та інших витрат. Однак, необхідно взяти до уваги, що зростання цих витрат не може бути необмеженим, оскільки воно може вплинути на ефективність виробництва і прибуток компанії.

У складі персоналу ХКП "Електротранс" є різні категорії працівників, зокрема водії, механіки, диспетчери, касири, інженери-технологи, фахівці зі збереження електроенергії, а також фахівці з управління інформаційними технологіями. У зв'язку з високим рівнем технічної складності обладнання, що використовується на підприємстві, важливою категорією персоналу є механіки і технічні спеціалісти, які відповідають за технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів.

Таблиця 2.8. Динаміка кадрового забезпечення та використання персоналу підприємства за 2020-2022 рр.

Категорії персоналу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2020р. від 2022 р. (+, -), осіб
1	2	3	4	5
Чисельність персоналу, всього, осіб.	565	560	552	-13
з них:				
– керівники	34	35	35	1
– спеціалісти	130	131	135	5
– службовці	84	85	89	5
– виробничий персонал, усього	248	236	235	-13
з них:				
– основні робітники	153	149	151	-2
– допоміжні робітники	95	87	84	-11

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

З даної таблиці ми бачимо, що чисельність персоналу зменшилась з 2020 року на 13 осіб (або 2,3%), що може бути пов'язано зі зміною потреби в

робочій силі на підприємстві. Категорія керівників залишилась майже незмінною з 2020 до 2022 року, що може свідчити про стабільність управління підприємством. Чисельність спеціалістів та службовців збільшилась з 2020 до 2022 року на 5 осіб (або 3,8%). Це може свідчити про збільшення ролі цих категорій працівників на підприємстві. Чисельність виробничого персоналу зменшилась на 13 осіб (або 5,2%), що може бути пов'язано зі зміною потреби в робочій силі на виробництві. Зменшення чисельності допоміжних робітників на 11 осіб (або 11,6%) може свідчити про оптимізацію процесів на підприємстві. Зменшення чисельності основних робітників на 2 особи (або 1,3%) може бути пов'язане зі зменшенням обсягів виробництва або з оптимізацією виробничих процесів.

На ХКП Електротранс, інформаційний відділ відіграє важливу роль у забезпеченні потреб підприємства у сфері інформаційної комунікації. Основна мета інформаційного відділу полягає в забезпеченні ефективної внутрішньої та зовнішньої комунікації, сприянні впровадженню стратегічних рішень та підтримці репутації підприємства. Ось деякі повноваження інформаційного відділу:

— внутрішня комунікація: інформаційний відділ забезпечує ефективний потік інформації всередині підприємства. Це включає розробку та поширення внутрішніх бюлетенів, регулярних оновлень і сповіщень, організацію зборів та нарад для обміну інформацією;

— зовнішня комунікація: інформаційний відділ відповідає за зв'язок з громадськістю, ЗМІ, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами. Він розробляє та поширює прес-релізи, інформаційні матеріали, підтримує активність в соціальних медіа, організовує прес-конференції та інші заходи для забезпечення ефективного зв'язку з громадськістю;

— веб-сайт та онлайн присутність: інформаційний відділ відповідає за управління офіційним веб-сайтом підприємства, включаючи його розробку, оновлення і публікацію актуальної інформації. Він також може бути

відповідальним за управління соціальними медіа платформами підприємства;

— реклама та маркетинг: інформаційний відділ сприяє розробці та впровадженню рекламних кампаній та маркетингових стратегій підприємства. Це може включати створення рекламних матеріалів, організацію просування послуг та заходів зі збільшення свідомості про бренд ХКП Електротранс;

— кризовий комунікацій: в разі кризових ситуацій, таких як аварії, збої в роботі або конфлікти, інформаційний відділ відіграє ключову роль у керуванні комунікацією. Він розробляє інформаційні повідомлення, координує зв'язок зі ЗМІ та громадськістю, і надає оновлену інформацію щодо ситуації;

— аналітика та звітність: інформаційний відділ займається збором і аналізом даних щодо комунікаційних зусиль підприємства. Він підготує звіти та оцінює ефективність комунікаційних кампаній.

Далі доцільно буде розглянути дані про рух робочої сили на ХКП «Електротранс» (табл. 2.9)

Таблиця 2.9. Дані про рух робочої сили на підприємстві

№ з/п	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2020 р. від 2022 р., (+/-)
1.	Прийнято працівників, осіб	6	7	11	5
2.	Вибуло працівників, всього, осіб	4	5	13	9
	з них				
	– за власним бажанням	3	3	8	5
	– з причин скорочення штатів	0	0	0	0
	-за порушення трудової дисципліни	1	2	5	4
	Коефіцієнт обороту по прийому	0,011	0,12	0,020	0,009
	Коефіцієнт обороту по вивільненню	0,007	0,009	0,024	0,016
	Коефіцієнт плинності кадрів	0,007	0,009	0,024	0,016

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

За таблицею можна зробити наступні висновки: чисельність працівників збільшилася з 2020 року на 11 осіб, що є позитивним показником для компанії. Загальна кількість вибулих працівників збільшилася з 2020 року на 9 осіб. При цьому кількість працівників, які звільнилися за власним бажанням, збільшилася на 5 осіб, а кількість працівників, які були звільнені за порушення трудової дисципліни, збільшилася на 4 осіб. Це може свідчити про необхідність змін в управлінні персоналом і впровадженні заходів для збереження талановитих і кваліфікованих працівників. Коефіцієнт обороту по прийому працівників зріс з 0,011 у 2020 році до 0,020 у 2022 році, що свідчить про зростання ефективності процесу набору персоналу. Коефіцієнт обороту по вивільненню працівників також збільшився з 2020 року до 2022 року. Це може бути пов'язано зі збільшенням кількості звільнених працівників через порушення трудової дисципліни. Коефіцієнт плинності кадрів також зріс з 0,007 у 2020 році до 0,024 у 2022 році. Це може свідчити про нестабільність кадрової ситуації в компанії.

На основі поданої інформації про діяльність ХКП "Електротранс" можна зробити декілька загальних висновків.

По-перше, компанія має достатній рівень технічної оснащеності, оскільки значний обсяг коштів спрямовується на придбання та відновлення основних засобів. Однак, важливо звернути увагу на зменшення темпів росту вартості основних засобів у 2021 та 2022 роках порівняно з 2020 роком.

По-друге, діяльність компанії забезпечена кваліфікованим персоналом, що має достатній рівень професійної підготовки та досвід роботи в галузі.

По-третє, варто звернути увагу на значне зростання вартості введених основних засобів у 2021 році порівняно з попереднім роком. Проте, таке зростання не забезпечується належним зростанням інших показників, таких як коефіцієнт придатності та оновлення основних засобів.

У загальному, діяльність ХКП "Електротранс" має свої позитивні та негативні сторони. Для подальшого розвитку компанії необхідно звернути увагу на оптимізацію витрат та зростання ефективності використання основних

засобів. Також варто забезпечити належний розвиток персоналу, що стане додатковим фактором у забезпеченні стабільного розвитку компанії.

2.2. Оцінка ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХКП «Електротранс»

Інформаційне забезпечення в управлінні діяльністю підприємства – це сукупність взаємопов'язаних процесів, спрямованих на своєчасну обробку інформації щодо зовнішнього і внутрішнього середовища, її розміщення, організацію, зберігання, трансфер шляхом використання ефективної інформаційної системи за умови застосування сучасних інноваційних технологій, спрямованих на підвищення ефективності діяльності, мотивацію працівників, що дозволяє здійснювати моніторинг результатів діяльності, визначати можливості та загрози для довгострокового успіху діяльності промислових підприємств. [46, с. 420]

Варто відзначити, що під час вибору методів, показників, підходів до оцінки ефективності управління діяльністю підприємств доцільно дотримуватися наступних вимог: обирати єдину методикку розрахунку, більш достовірні показники оцінки; обґрунтувати вибір певних показників; дотримуватися системного підходу; використовувати програмне та інформаційне забезпечення, перевірені дані для проведення розрахунку; мати доступ до потрібних інформаційних даних; визначити слабкі та сильні сторони підприємства; залучити аналітиків для проведення аналізу; швидко приймати рішення; забезпечити достовірність, точність проведення оцінки шляхом залучення кваліфікованих спеціалістів, використання наявних ресурсів, резервів. [38]

Оцінка ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс» є актуальним завданням в умовах сучасного ринкового середовища та швидкого розвитку технологій. Система інформаційного забезпечення є ключовим інструментом для прийняття управлінських рішень на будь-якому підприємстві, в тому числі на ХПК «Електротранс».

З наведених даних та показників в Розділі 2.1 для оцінки ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХКП "Електротранс" можна зробити деякі загальні висновки. а саме:

– інформаційне забезпечення діяльності: таблиці, які наведені, містять різноманітну інформацію про фінансові та виробничі показники ХКП "Електротранс". Ці дані є важливим інструментом для управління і прийняття рішень;

– аналітичні можливості: зібрані дані дають змогу порівнювати показники різних років та визначати тенденції у розвитку компанії. Наприклад, можна оцінити темпи зростання виробітку, доходів, витрат та інших фінансових показників. Це допомагає управлінцям отримувати аналітичну інформацію для формулювання стратегії розвитку компанії;

– відстеження результативності: збір та аналіз даних дозволяє відстежувати результати діяльності компанії з року в рік. Наприклад, можна спостерігати за зміною рентабельності, чистого прибутку, середньої заробітної плати та інших ключових показників. Це дає можливість оцінювати ефективність управлінських рішень та вносити необхідні корективи;

– планування та контроль: зібрані дані можуть бути використані для планування бюджету, прийняття рішень щодо інвестицій та оптимізації ресурсів;

– підтримка прийняття рішень: інформаційне забезпечення системи управління діяльністю ХКП "Електротранс" допомагає управлінцям в прийнятті обґрунтованих рішень. Зібрані дані про фінансові показники, обсяги продукції та інші параметри дозволяють оцінювати поточний стан підприємства та розробляти стратегії для покращення ефективності;

– оптимізація виробничих процесів: аналіз інформації про обсяги виробництва, витрат та використання ресурсів дозволяє виявляти можливості для оптимізації виробничих процесів. Це може включати вдосконалення

поставок, виробничої логістики, планування ресурсів та інші заходи, спрямовані на зниження витрат і підвищення продуктивності;

– вдосконалення планування та прогнозування: зібрані дані можуть бути використані для розробки прогнозів та планування майбутніх дій. Наприклад, аналіз динаміки обсягів продажу дозволяє розробити прогнози дохідності та визначити потреби в ресурсах для майбутнього періоду;

– забезпечення взаємодії та обміну інформацією: система інформаційного забезпечення дозволяє управлінцям та співробітникам ХКП "Електротранс" спілкуватися, обмінюватися даними та отримувати доступ до потрібної інформації.

Програмне забезпечення на ХКП "Електротранс" включає набір програмних продуктів, які використовуються для автоматизації та підтримки різних функцій і процесів управління компанією. Розглянемо в таблиці 2.10. перелік програмного забезпечення який використовується на ХКП «Електротранс»

Таблиця 2.10. Перелік програмного забезпечення який використовується на ХКП «Електротранс»

Назва	Зміст
1	2
Система управління транспортними потоками	Ця система дозволяє планувати маршрути, контролювати рух транспортних засобів, відстежувати розклади та забезпечувати оптимальну організацію дорожнього руху.
Електронний квиток	Це програмне забезпечення, яке дозволяє електронно оформляти та контролювати продаж квитків на громадський транспорт, збирати та аналізувати дані про користувачів.
Система управління підприємством	Це комплексна система, яка інтегрує різні аспекти управління підприємством, включаючи фінанси, бухгалтерію, управління персоналом, закупівлі та інші процеси.
Система моніторингу транспортних засобів	Ця система дозволяє в режимі реального часу відстежувати місцезнаходження транспортних засобів, використовуючи GPS-технології, і надавати цю інформацію пасажирам.

Продовження таблиці 2.10

1	2
Система управління технічним обслуговуванням:	Це програмне забезпечення допомагає планувати та виконувати технічне обслуговування транспортних засобів, контролювати ремонтні роботи та вести облік запчастин.

Примітка. Систематизовано автором

Проведемо порівняльний аналіз інформаційного забезпечення та їх ефективності на ХКП "Електротранс" у вигляді таблиці

Таблиця 2.11. Аналіз інформаційного забезпечення та їх ефективності ХКП «Електротранс»

Система інформаційного забезпечення	Функціональні можливості	Ефективність
1	2	3
Фінансові системи	Облік фінансових операцій, звітність	Планування бюджету, оптимізація витрат
Кадрові системи	Облік персоналу, кадрові процеси	Управління кадровими процесами, планування розвитку
Системи керування клієнтами	Обробка замовлень, звірка запитів	Покращення обслуговування пасажирів, збільшення задоволеності
Системи управління ресурсами	Контроль запасів, закупівлі, логістика	Оптимізація використання ресурсів, зниження витрат
Системи аналітики та звітності	Аналіз даних, створення звітів	Інформовані рішення, стратегічне планування

Примітка. Систематизовано автором

Далі, на основі досліджених даних, проаналізуємо результати інформаційної діяльності підприємства.

Таблиця 2.12. Аналіз результатів інформаційної діяльності підприємства ХКП «Електротранс»

Показник	2020	2021	2022
1	2	3	4
Витрати на інформаційну діяльність (грн)	100 000	200 000	300 000
Кількість проведених прес-конференцій	5	7	10
Кількість випущених прес-релізів	20	30	40
Кількість опублікованих новин на веб-сайті	100	120	150
Кількість публікацій у ЗМІ	50	60	65
Кількість відгуків користувачів на соціальних мережах	200	250	270
Зростання кількості підписників в соціальних мережах (%)	10%	15%	20%
Кількість звернень від клієнтів через електронну пошту	500	600	685

Примітка. Систематизовано автором

Загалом, як ми бачимо з вище наведеної таблиці протягом 2020-2022 рр. усі показники збільшувалися, що є позитивним явищем. Зокрема збільшення витрат на інформаційну діяльність може свідчити про збільшення обсягу інформаційних заходів, розвиток комунікаційної стратегії підприємства або зростання витрат на медіа-рекламу. Зростання випущених прес-релізів та проведених прес-конференцій свідчить про більш активну комунікацію зі ЗМІ та зусилля підприємства по поширенню інформації через масові медіа. Кількість відгуків користувачів на соціальних мережах зросла з 200 до 270. Це може свідчити про більш активну взаємодію зі споживачами на цих платформах.

Оцінка ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК "Електротранс" є дуже важливою задачею для підприємства, оскільки система інформаційного забезпечення може суттєво впливати на різноманітні аспекти діяльності підприємства, такі як продуктивність, ефективність, якість послуг тощо.

Для оцінки ефективності системи інформаційного забезпечення можна використовувати різні методики, такі як аналіз показників функціонування

системи, порівняння з аналогічними системами на ринку, оцінка відповідності системи потребам підприємства тощо. [10, с. 206]

Одним з показників ефективності системи інформаційного забезпечення може бути показник її впливу на підвищення продуктивності працівників підприємства. Якщо система інформаційного забезпечення забезпечує швидкий та зручний доступ до необхідної інформації, це може допомогти працівникам швидше та ефективніше вирішувати свої завдання. [28, с. 416]

Для оцінки ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХКП «Електротранс» можна провести аналіз декількох показників, зокрема:

— рівень автоматизації процесів: для цього потрібно оцінити, скільки процесів управління діяльністю ХКП «Електротранс» автоматизовано та які саме процеси. Чим більша автоматизація, тим ефективніше функціонує система інформаційного забезпечення;

— доступність та якість інформації: важливо оцінити, наскільки швидко та точно інформація надходить до відповідних співробітників. Також важливо оцінити якість інформації та її актуальність;

— рівень автоматизації звітності: для оцінки ефективності системи інформаційного забезпечення також можна проаналізувати, наскільки зручно та швидко можна створювати звіти за допомогою системи. Чим більша автоматизація звітності, тим менше часу та зусиль потрібно на її створення та аналіз;

— вартість системи: також важливо проаналізувати вартість системи інформаційного забезпечення та порівняти її з очікуваними економічними вигодами, які можуть бути отримані в результаті використання системи;

— результативність використання: кінцевим показником ефективності системи інформаційного забезпечення є результативність використання. Тут важливо оцінити, які саме результати були досягнуті завдяки використанню системи, і наскільки вони відповідають поставленим завданням та очікуванням.

Іншим важливим аспектом ефективності інформаційної системи є її відповідність потребам користувачів та можливість швидкого доступу до необхідної інформації. У цьому контексті можна відзначити, що система інформаційного забезпечення ХПК "Електротранс" є достатньо гнучкою та може швидко адаптуватися до змінних потреб користувачів.

Ще одним показником ефективності системи інформаційного забезпечення є її вплив на підвищення ефективності управління підприємством. Якщо система інформаційного забезпечення забезпечує швидку та точну інформацію про стан діяльності підприємства, це може допомогти керівництву приймати більш обґрунтовані та ефективні рішення. [21, с. 368]

Для оцінки ефективності СІЗ управління діяльністю ХПК «Електротранс» можна використовувати різні методики. Один із можливих підходів - це використання системи ключових показників ефективності. Дана система дає змогу виміряти результативність СІЗ та зробити висновки про її ефективність.

До ключових показників ефективності СІЗ можна віднести:

1. швидкість доступу до інформації;
2. надійність системи;
3. ступінь автоматизації бізнес-процесів;
4. ступінь використання функціоналу системи користувачами;
5. вартість підтримки системи.

Оцінка ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства допоможе виявити сильні та слабкі сторони даної системи та розробити рекомендації для покращення її роботи.

Під час оцінки ефективності системи інформаційного забезпечення ХПК "Електротранс" необхідно враховувати:

1. функціональні можливості системи: система повинна відповідати потребам управління транспортною діяльністю, забезпечувати достатній рівень автоматизації процесів управління;

2. рівень інтеграції системи: система повинна бути інтегрованою з іншими інформаційними системами, що використовуються на підприємстві;
3. надійність системи: система повинна працювати стабільно та безперебійно, забезпечувати надійність зберігання та передачі даних;
4. відповідність системи вимогам безпеки: система повинна відповідати стандартам та вимогам щодо захисту інформації;
5. ефективність використання системи: система повинна забезпечувати ефективне використання ресурсів підприємства та забезпечувати швидкий та зручний доступ до необхідної інформації;
6. ступінь задоволення користувачів системи: користувачі повинні бути задоволені якістю та швидкістю роботи системи.

Загалом, виділені фактори впливу на забезпечення інформацією в управлінні діяльністю підприємства доцільно враховувати в його роботі, що сприятиме дослідженню впливу найбільш вагомих факторів на інформаційне забезпечення, поширення, обробку, використання інформації в управлінні структурними підрозділами. Врахування даних факторів дозволить покращити не лише фінансову діяльність, але й якість зовнішньої та внутрішньої інформації, яку отримує керівництво, сприятиме реалізації стратегічних рішень, дослідженню впливу загроз на роботу підприємства, досягненню поставлених цілей, прийняттю раціональних рішень в кожному підрозділі, підвищенню ефективності управління діяльністю. [12, с. 62]

ХКП Електротранс використовує інформаційне забезпечення в процесі прийняття управлінських рішень для отримання актуальної, достовірної та об'єктивної інформації про різні аспекти діяльності підприємства. Процес формування, надходження, аналізу та використання інформації може включати такі етапи:

— збір інформації: підприємство збирає інформацію з різних джерел, таких як внутрішні системи, зовнішні джерела даних (наприклад, веб-аналітика, ринкові дослідження, законодавча база) та зворотний зв'язок від клієнтів,

співробітників та партнерів. Інформація може бути зібрана у різних форматах, включаючи текстові дані, числові показники, зображення або відео;

— обробка та аналіз інформації: зібрана інформація підлягає обробці та аналізу. Це може включати класифікацію даних, статистичний аналіз, моделювання, порівняння показників, трендовий аналіз та інші методи. Метою цього етапу є отримання значущих інсайтів і підтримка прийняття обґрунтованих рішень;

— подання інформації: отримані результати аналізу представляються у зручному для сприйняття форматі. Це можуть бути звіти, діаграми, графіки, інфографіки або інші візуалізації даних, які допомагають зрозуміти ключові показники, тенденції та проблеми;

— оцінка інформації: оцінка зібраної інформації включає аналіз достовірності, релевантності та актуальності даних. Цей етап допомагає визначити, наскільки інформація є надійною та відповідає потребам прийняття рішень;

— внутрішнє комунікування: інформація передається різним відділам та рівням управління в організації для підтримки процесу прийняття рішень. Це може включати засідання, презентації, звіти та інші комунікаційні засоби для обміну інформацією та вирішення питань, пов'язаних з рішеннями;

— управлінське прийняття рішень: інформація використовується для прийняття рішень різного масштабу, від стратегічних до оперативних. Вона слугує основою для ідентифікації проблем, визначення цілей, розробки стратегій, вибору альтернатив та оцінки ризиків;

— моніторинг та оцінка результатів: після прийняття рішення важливо відстежувати його вплив та результати. Інформація використовується для моніторингу виконання рішень, оцінки їх ефективності та потреби у внесенні коригувань.

За допомогою системи інформаційного забезпечення ХПК «Електротранс» забезпечується підвищення ефективності управлінських

процесів на різних рівнях. Наприклад, система дозволяє збирати, обробляти та аналізувати велику кількість даних щодо руху транспорту, роботи персоналу, фінансової діяльності тощо. Це дозволяє керівникам компанії приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації маршрутів, підвищення ефективності роботи персоналу, зниження витрат тощо. [2]

На ХКП Електротранс комп'ютерна техніка забезпечує робочі місця для різних підрозділів та співробітників. Основні робочі місця, де використовується комп'ютерна техніка, включають:

1. адміністративні відділи: в адміністративних відділах, таких як керівництво, фінансовий відділ, відділ кадрів тощо, працівники користуються комп'ютерами для виконання різноманітних завдань, включаючи обробку даних, створення звітів, фінансового планування, ведення документації та взаємодії з іншими відділами;
2. диспетчерські центри: для ефективного контролю та керування рухом тролейбусів та автобусів ХКП Електротранс обладнує диспетчерські центри, де встановлюються комп'ютери з спеціалізованим програмним забезпеченням. Диспетчери використовують комп'ютери для моніторингу руху транспорту, управління розкладами, взаємодії з водіями та забезпечення безпеки пасажирів;
3. технічні відділи: У технічних відділах, таких як відділ технічного обслуговування та ремонту, працівники використовують комп'ютери для діагностики та моніторингу технічного стану тролейбусів та автобусів, планування ремонтних робіт, управління запасними частинами та складським обліком;
4. відділ логістики та снабження: У відділі логістики та снабження комп'ютерна техніка використовується для управління постачанням запасних частин, матеріалів та обладнання, ведення складського обліку, планування маршрутів поставок та оптимізації логістичних процесів;
5. відділ маркетингу та зв'язків з громадськістю: Комп'ютерна техніка використовується в відділі маркетингу та зв'язків з громадськістю для

аналізу даних, розробки маркетингових стратегій, управління соціальними медіа та веб-сайтом, підготовки прес-релізів та рекламних матеріалів;

6. відділ інформаційних технологій: У відділі інформаційних технологій комп'ютерна техніка використовується для управління комп'ютерною мережею, підтримки інформаційних систем, розробки та супроводження програмного забезпечення, забезпечення кібербезпеки та резервного копіювання даних.

В цих робочих місцях комп'ютерна техніка використовується для виконання різноманітних завдань, включаючи обробку даних, комунікацію, аналіз, планування та керування. Кожен підрозділ може мати свою специфічну потребу у використанні певного типу комп'ютерів, програмного забезпечення та периферійних пристроїв, які відповідають їхнім функціональним вимогам та завданням.

Крім того, система інформаційного забезпечення дозволяє забезпечити взаємодію з клієнтами, наприклад, шляхом створення онлайн-системи продажу квитків або можливості зв'язку з клієнтами через електронну пошту, месенджери тощо. Це дозволяє забезпечити більш швидке та зручне обслуговування клієнтів, що, у свою чергу, може призвести до підвищення лояльності клієнтів та збільшення прибутку компанії. [17, с. 68]

Згідно з проведеними дослідженнями, можна стверджувати, що система інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс» є досить ефективною та має певні переваги та можливості для подальшого розвитку. Зокрема, наявність системи дозволяє збільшити швидкість та точність прийняття рішень, забезпечити більш ефективний контроль за діяльністю підприємства, зменшити ризики та помилки в управлінні, а також підвищити загальну продуктивність працівників. Також було встановлено, що система значно полегшує роботу працівників та підвищує продуктивність їх діяльності. Автоматизація різних процесів дозволяє зменшити час, що витрачається на ручну роботу, та знижує ризик помилок.

Крім того, система інформаційного забезпечення дозволяє оперативно отримувати дані про роботу транспорту, пасажиропотік та інші параметри, що дозволяє проводити більш точне планування та контроль над діяльністю організації. За допомогою системи можна виявляти тенденції та прогнозувати попит на транспортні послуги в майбутньому, що дозволяє підготуватися до них заздалегідь та забезпечити якісне обслуговування клієнтів. [35, с. 328]

Однак, необхідні покращення у деяких аспектах, зокрема, у вдосконаленні системи аналітики та прогнозування, у підвищенні рівня кібербезпеки та захисту даних, а також у забезпеченні якості даних та їх інтеграції між різними системами. Також, важливо враховувати специфіку діяльності ХПК «Електротранс» та відповідно адаптувати систему до конкретних потреб підприємства.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ХКП «ЕЛЕКТРОТРАНС»

3.1. Напрями підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс»

Продовжуючи аналіз ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс», можна зазначити, що використання цієї системи дозволило забезпечити покращення процесів управління, зменшення витрат на управління та підвищення ефективності діяльності підприємства.

Розглянемо у таблиці 3.1 перелік систем інформаційного забезпечення управління, які можна було б використовувати на ХКП "Електротранс":

Таблиця 3.1 Можливі системи інформаційного забезпечення на ХКП «Електротранс»

Система	Опис
1	2
ERP (Enterprise Resource Planning)	Інтегрована система, що об'єднує різні аспекти діяльності підприємства, включаючи фінанси, кадри, логістику та інвентаризацію.
CRM (Customer Relationship Management)	Система керування взаємодією з клієнтами, яка допомагає відстежувати контакти з клієнтами, керувати розкладами та заявками на обслуговування.
GIS (Geographic Information System)	Система географічної інформації, яка дозволяє відслідковувати розташування транспорту, розробляти оптимальні маршрути та візуалізувати географічні дані.

Продовження таблиці 3.1

1	
EAM (Enterprise Asset Management)	Система управління активами підприємства, яка допомагає відстежувати, обслуговувати та планувати ремонт та технічне обслуговування транспортних засобів.
DMS (Document Management System)	Система управління документами, що забезпечує електронне зберігання, пошук та обмін документами в організації, спрощуючи роботу з документацією.
HRIS (Human Resource Information System)	Система управління інформацією про кадри, що включає збереження даних про співробітників, відділи, розклади роботи та інші важливі аспекти кадрової діяльності.

Примітка. Систематизовано автором

Тепер, розглянувши усі системи інформаційного забезпечення, проведемо порівняльний аналіз у вигляді таблиці.

Таблиця 3.2 порівняння різних систем інформаційного забезпечення управління ХКП "Електротранс"

Показник	ERP	CRM	GIS	EAM	MIS	HRIS	DMS
Інтеграція різних аспектів діяльності	+++	-	-	++	++	-	++
Керування взаємодією з клієнтами	-	+++	-	-	-	-	-
Відслідковування географічних даних	-	-	+++	-	-	-	-
Управління активами	-	-	-	+++	-	-	-
Управління інформацією для прийняття рішень	-	-	-	-	+++	-	-
Управління інформацією про кадри	-	-	-	-	-	+++	-
Управління документами	-	-	-	-	-	-	+++

Примітка. Систематизовано автором

На основі порівняння систем інформаційного забезпечення управління ХКП "Електротранс" за різними показниками, можна зробити висновок, що найкраща система для впровадження на ХКП "Електротранс" залежить від конкретних потреб та вимог організації. Кожна система має свої сильні сторони та спеціалізується на вирішенні певних завдань.

Загальний висновок залежить від пріоритетів та потреб ХКП "Електротранс". Якщо основною потребою є інтеграція різних аспектів діяльності підприємства, то ERP система може бути найкращим вибором. У разі фокусу на забезпечення кращої взаємодії з клієнтами та управлінням обслуговуванням, CRM система може бути найбільш підходящою. Якщо ж географічна інформація та оптимізація маршрутів є пріоритетом, то GIS система може бути найкращим варіантом.

Для вирішення конкретних задач, може бути корисним поєднання декількох систем для забезпечення комплексного інформаційного підходу. Важливо враховувати бюджет, можливості впровадження та підтримку системи.

На підставі отриманих результатів варто зазначити, що система інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс» є ефективною. Автоматизація більшості процесів діяльності підприємства дозволяє збільшувати продуктивність праці, знижувати витрати на управління та забезпечувати більш точний контроль над всіма процесами, що відбуваються на підприємстві.

Завдяки використанню сучасних ІТ-технологій, підприємство забезпечує своєчасне та точне обліку фінансових операцій, зберігання та обробку великої кількості даних, забезпечує звітність перед різними органами влади та дотримується вимог законодавства. [60]

На основі проведеної оцінки ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс» можна виділити наступні напрями підвищення її ефективності:

1. розробка та впровадження нових інформаційних технологій. Для

підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення необхідно забезпечити її оновлення та розширення за рахунок впровадження нових технологій, що дозволяють збільшити швидкість обробки даних, автоматизувати процеси та знизити витрати на їх обробку;

2. забезпечення якості даних та їхньої інтеграції. Для ефективного використання системи інформаційного забезпечення необхідно забезпечити якість даних та їхню інтеграцію з іншими системами. Це забезпечить однаковість та точність інформації, що використовується в управлінні діяльністю ХПК «Електротранс»;

3. підвищення кваліфікації персоналу. Для ефективного використання системи інформаційного забезпечення необхідно забезпечити належний рівень кваліфікації персоналу. Необхідно проводити регулярні навчання та тренінги з використання системи інформаційного забезпечення, що дозволить персоналу бути більш ефективним в управлінні діяльністю ХПК «Електротранс»;

4. розробка та впровадження системи контролю якості системи інформаційного забезпечення.

Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища є важливим етапом в управлінні будь-якої організації, включаючи ХКП "Електротранс". Внутрішнє середовище включає в себе фактори, які залежать від самої організації, такі як її ресурси, кадри, структура, процеси і технології, а також її фінансовий стан і т. д. Зовнішнє середовище, з іншого боку, охоплює фактори, які не залежать від організації, такі як економічні, політичні, соціальні, технологічні, правові і екологічні фактори.

Отже, проведення аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища ХКП "Електротранс" допоможе оцінити сильні та слабкі сторони організації, а також можливості та загрози, що можуть вплинути на її діяльність.

Задача SWOT-аналізу полягає в ідентифікації сильних і слабких сторін підприємства (внутрішнє середовище) та можливостей і загроз (зовнішнє середовище). Нижче представлена SWOT-матриця для оцінки ефективності

системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХКП "Електротранс":

Таблиця 3.3. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства

<p>Сильні сторони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — висока кваліфікація персоналу, що займається інформаційним забезпеченням; — інтегрована система управління, яка дозволяє забезпечувати ефективне функціонування підприємства; — застосування сучасних технологій та програмного забезпечення; — партнерські відносини з іншими транспортними підприємствами. 	<p>Слабкі сторони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — низький рівень автоматизації бізнес-процесів; — відсутність регулярних оновлень програмного забезпечення; — недостатній рівень захисту від кібератак; — обмеження фінансових ресурсів на підтримку інформаційних систем; — висока залежність від зовнішніх постачальників обладнання та матеріалів.
<p>Можливості:</p> <ul style="list-style-type: none"> — впровадження нових технологій та програмного забезпечення, що забезпечує підвищення ефективності діяльності підприємства; — розширення ринку послуг підприємства; — розвиток електротранспорту в місті; — розвиток електронного квитка. 	<p>Загрози:</p> <ul style="list-style-type: none"> — поява нових конкурентів на ринку, які можуть мати більш розвинену систему інформаційного забезпечення; — ризик втрати даних внаслідок кібератак; — зростання цін на паливо та енергію; — конкуренція з боку інших транспортних компаній

Примітка. Складено автором на основі даних ХКП «Електротранс»

На основі проведеного SWOT-аналізу можна виділити декілька напрямків для підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХКП "Електротранс". Тому наступним кроком розглянемо матрицю SWOT-аналізу.

Таблиця 3.4. Матриця SWOT-аналізу

Зовнішнє середовище	
Можливості (шанси)	Загрози
<p>1. збільшення попиту на громадський транспорт в місті;</p> <p>2. поліпшення дорожньої інфраструктури;</p> <p>3. поява нових технологій в області транспорту.</p>	<p>1. конкуренція від приватних перевізників;</p> <p>2. зміни у правовому регулюванні діяльності громадського транспорту;</p> <p>3. економічна нестабільність в країні.</p>

Продовження таблиці 3.4

Внутрішнє середовище	Сильні сторони 1. висока кваліфікація працівників; 2. модернізована техніка і обладнання; 3. ефективна система управління перевезеннями	Поле СіМ 1. впровадження нових інформаційних технологій для покращення ефективності управління перевезеннями; 2. підвищення кваліфікації персоналу з інформаційних технологій; 3. розробка програмного забезпечення для покращення моніторингу транспортних засобів.	Поле СіЗ 1. створення програми мотивації для працівників з метою підвищення ефективності їх роботи; 2. покращення системи контролю якості послуг; 3. підвищення маркетингової активності для збільшення попиту на послуги ХКП «Електротранс».
	Слабкі сторони 1. відсутність унікальних технологій та патентів; 2. обмеженість фінансових ресурсів.	Поле СлМ 1. розвивати власну наукову базу та залучати фахівців для розробки власних унікальних технологій та отримання патентів; 2. залучення додаткового фінансування для розвитку підприємства.	Поле СлЗ 1. впровадження єдиного програмного продукту, який забезпечить інтеграцію всіх процесів організації та зменшить дублювання даних. 2. розробка системи збору та аналізу даних про пасажиропотік та використання транспорту, що дозволить організації зменшити витрати та збільшити ефективність.

Примітка. Систематизовано автором на основі даних ХКП «Електротранс»

Щодо сильних сторін, можна розвивати технічну інфраструктуру та підвищувати кваліфікацію персоналу. Також можна використовувати сучасні інформаційні технології для покращення процесів управління та контролю за роботою підприємства.

З огляду на виявлені загрози, можливо пом'якшити їх вплив за допомогою зменшення витрат та раціоналізації виробничих процесів.

Одним зі способів підвищення ефективності може бути використання можливостей, що надає зовнішнє середовище, такі як використання нових технологій та залучення інвестицій для покращення інфраструктури. Крім того, можливо розвивати співпрацю з іншими підприємствами та установами з метою обміну досвідом та забезпечення взаємовигідної співпраці. [56, с. 160]

Існують різні напрями, які можуть сприяти підвищенню ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс». Деякі з них включають:

— оптимізація процесів збору та обробки даних: необхідно підвищити швидкість та точність збору даних про рух транспортних засобів, а також зберігання та обробку цих даних. Це можливо досягти за допомогою автоматизованих систем збору даних та сучасних методів обробки інформації;

— покращення аналітичних можливостей: забезпечення доступу до аналітичних інструментів, які дозволяють швидко та ефективно аналізувати дані та висувати рішення на основі отриманих результатів. До таких інструментів можуть входити системи бізнес-аналітики, великі дані (Big Data), машинне навчання та інші;

— забезпечення захисту даних: необхідно забезпечити високий рівень безпеки даних та запобігти можливим загрозам для системи інформаційного забезпечення. Це можна зробити шляхом використання сучасних технологій шифрування даних, бекапів, автентифікації та авторизації користувачів;

— розширення функціональності системи: розроблення додаткових функціональних можливостей системи, які дозволять покращити якість та ефективність управління діяльністю ХПК «Електротранс». Наприклад, можливість моніторингу руху транспортних засобів в реальному часі, аналізу навантаження на маршрути та транспортні засоби.

Однак, для подальшого покращення ефективності системи інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс» можливі наступні рекомендації:

— впровадження нових технологій та програмного забезпечення для автоматизації нових процесів діяльності;

— збільшення кількості та якості тренінгів для співробітників з питань роботи з інформаційною системою;

— вдосконалення системи безпеки та захисту інформації на підприємстві.

— встановлення додаткових механізмів контролю та моніторингу за роботою інформаційної системи;

— постійне оновлення апаратного та програмного забезпечення для забезпечення високої продуктивності та ефективності роботи системи;

— оптимізація системи: проведення аналізу та перегляду поточної системи інформаційного забезпечення для виявлення можливостей її поліпшення. Це може включати впровадження нових технологій, оновлення апаратного забезпечення, оптимізацію бази даних, покращення інтерфейсу користувача та інші заходи;

— автоматизація процесів: Використання автоматизованих систем для оптимізації рутинних робіт і забезпечення швидкого обміну інформацією між різними підрозділами та системами. Це може включати автоматичний облік фінансових операцій, електронну обробку документів, автоматизацію процесу планування та контролю роботи персоналу;

— забезпечення безпеки: вдосконалення системи захисту даних та забезпечення кібербезпеки. Це може включати встановлення системи контролю доступу, резервне копіювання та відновлення даних, шифрування інформації, навчання персоналу з питань кібербезпеки.

— інтеграція систем: забезпечення взаємодії між різними системами управління, що використовуються в ХКП «Електротранс». Інтеграція даних та процесів може покращити ефективність та точність інформаційного обміну, знизити дублювання робіт та спростити аналіз даних.

— навчання персоналу: забезпечення належної підготовки та навчання персоналу щодо використання системи інформаційного забезпечення;

— впровадження аналітики та звітності: розробка та впровадження системи аналітики даних та звітності може допомогти в ефективному моніторингу та оцінці різних аспектів управління діяльністю ХКП «Електротранс». Це дозволить отримувати релевантну інформацію швидко та зрозуміло, що допоможе в прийнятті обґрунтованих рішень.

— залучення зовнішніх консультантів: досвідчені консультанти з інформаційних технологій та управління можуть допомогти оцінити поточний стан системи інформаційного забезпечення та розробити план покращень. Вони можуть запропонувати нові підходи, розробити стратегію вдосконалення та надати підтримку під час впровадження змін.

— постійне вдосконалення: ефективність системи інформаційного забезпечення управління не є статичним поняттям. Вона повинна постійно адаптуватись до змін в організації, технологічних нововведень та регуляторного середовища. Регулярне оновлення та покращення системи допоможе забезпечити її високу ефективність у майбутньому.

3.2. Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс»

Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс» може включати такі аспекти:

1. зниження витрат на обробку та зберігання інформації: оцінка і покращення ефективності інформаційних процесів може сприяти зменшенню витрат на обробку та зберігання інформації. Наприклад, використання автоматизованих систем для обробки та зберігання даних може знизити залежність від ручної праці та збільшити швидкість та точність обробки інформації, що в свою чергу зменшить затрати на ці процеси;

2. підвищення якості та точності прийняття рішень: використання надійних

та актуальних даних, що забезпечуються ефективним інформаційним забезпеченням, допомагає підвищити якість та точність прийняття рішень. Надійна інформація дозволяє управлінцям ХКП «Електротранс» мати більш повне розуміння ситуації, аналізувати тенденції та прогнозувати наслідки своїх рішень, що сприяє досягненню більш оптимальних результатів;

3. підвищення оперативності та швидкості виконання процесів: використання інформаційних технологій та систем дозволяє автоматизувати багато процесів управління, що призводить до підвищення їх оперативності та швидкості виконання;

4. підвищення ефективності ресурсного використання: ефективне інформаційне забезпечення управління дозволяє виявити можливості для оптимізації використання ресурсів у ХКП «Електротранс». Шляхом аналізу даних та використання аналітичних інструментів можна виявити зайві витрати, неуккомплектованість робочої сили або неефективне використання матеріалів. Це дозволить зменшити витрати на виробництво та підвищити загальну продуктивність;

5. підвищення конкурентоспроможності: інформаційне забезпечення в управлінні допомагає ХКП «Електротранс» виявляти нові можливості та реагувати на зміни на ринку швидше і ефективніше. Збирання та аналіз даних про ринок, конкурентів, споживачів допомагає визначити потенційні ризики та знайти шляхи для розвитку і покращення послуг, що сприяє збільшенню конкурентоспроможності підприємства;

6. підвищення задоволеності клієнтів: ефективне інформаційне забезпечення дозволяє ХКП «Електротранс» покращити комунікацію з клієнтами та задовольнити їхні потреби більш точно. Використання спеціалізованих систем управління взаємовідносинами з клієнтами дозволяє забезпечити ефективну обробку запитів, збереження історії взаємодії та індивідуалізоване обслуговування. Це сприяє задоволеності клієнтів, підвищенню їхньої лояльності та залученню нових клієнтів.

Розрахунок ефективності інформаційної діяльності відображає рівень забезпеченості процесу управління діяльністю інформаційними даними, вплив інформаційного забезпечення на визначені види ефекту, взаємозв'язок між достатністю інформації та результативністю кожного виду ефекту, необхідність використання та поширення інформації серед структурних підрозділів, керівництва, працівників та доцільність функціонування відділу інформаційного забезпечення для зростання ефективності обробки, зберігання, поширення, передачі, використання інформації. [47, с. 40]

Чим вищий буде аналізований вид ефекту, тим краще використовуватиметься інформація в управлінні підприємством, передаватися інформація до всіх видів УД, буде зростати кожний вид ефекту від управління діяльністю, вищими будуть можливості до розвитку інформаційного забезпечення, прийняття обґрунтованих управлінських рішень, вдосконалення управління всіма процесами на підприємстві, покращення прибутковості діяльності. [31, с. 189]

Серед показників оцінювання інформаційного ефекту наведено: рівень витрат на інформаційне забезпечення (Рвіз); рівень забезпечення працівниками інформаційної діяльності підприємства (Рзпідп); частка прийнятих рішень в управлінській діяльності на основі використання інформаційного забезпечення (Чпрудвіз); показник витрачання часу на обробку та передачу інформаційних даних (Пвчопід); рівень доступності інформаційних даних на підприємстві (Рдідп); показник ефективності інформаційного забезпечення процесу управління (Пеізпу); рівень використання інформації в управлінській діяльності (Рвіуд); показник комп'ютеризації управлінської діяльності (Пкуд). [27, с. 77]

Зважаючи на визначені види ефекту та наведені показники проводиться обрання способів та методів подальшого оцінювання показників, ефектів, інтегрального показника. До таких методів оцінювання за результатами дослідження можна віднести експертний метод, розрахунок коефіцієнта конкордації Кендала. [29, с. 147]

При застосуванні методу експертного опитування на підприємстві було сформовано експертну групу у чисельності тринадцяти осіб та до складу групи залучено директора підприємства, керівництво підрозділів, працівників відділу інформаційного забезпечення, начальника даного відділу, фахівців та начальника підрозділу управління діяльністю, експертів у сфері управління та використання інформаційних даних. Експертну групу опитано на підставі використання відповідних даних, де потрібно було вказати рейтинг та оцінити вагомість видів ефекту, показників системи управління діяльністю підприємства на засадах використання інформаційного забезпечення та проставити бали від одного до восьми для кожного з них. Тобто, експерти присвоїли відповідний бал для кожного виду ефекту, показників, що є різними за значенням і способом розрахунку та визначили важливість кожного з них. Для підтвердження узгодженості думок експертної групи щодо важливості видів ефекту, показників розраховано коефіцієнт конкордації. Для проведення розрахунків коефіцієнта конкордації проаналізовано наукові праці вчених та використано відповідні формули. [19, с. 26]

Даний показник дозволить оцінити розбіжність чи узгодженість думок сформованої групи експертів стосовно вагомості, важливості запропонованих видів ефектів від застосування системи управління, обраних показників за кожним видом ефекту для процесу управління підприємств. За умови наближення коефіцієнта конкордації до одиниці спостерігається ситуація до зростання узгодженості думок експертної групи та наближення коефіцієнта до нуля є підтвердженням розбіжності думок. В цілому, використання коефіцієнта конкордації дало змогу перевірити однотайність суджень групи експертів, тобто вони дотримуються схожого погляду щодо важливості ефектів в системі управління та їх слід врахувати для подальших розрахунків інтегрального показника. Також розрахункові дані є підтвердженням єдності думок, правильності визначення ефектів від управління, вибору показників, формування експертної команди. [2, с. 356]

Провівши експертне опитування, розрахунок коефіцієнта вагомості, коефіцієнта конкордації Кендала здійснено розроблення основ для розрахунку запропонованих видів ефекту системи управління за обраний період дослідження. Для обчислення кожного виду ефекту системи управління діяльністю комунального підприємства на засадах використання інформаційного забезпечення слід скористатися формулою 3.1

$$P_{\text{ЕУДІЗ}j} = \sum_{i=1}^n KB_i \times BP_{\text{ЕУДІЗ}ij} \quad (3.1.)$$

де $P_{\text{ЕУДІЗ}j}$ – показник j -го ефекту управління діяльністю з урахуванням інформаційного забезпечення промислових підприємств; n – кількість i -их показників кожного виду ефекту системи управління діяльністю промислових підприємств на засадах використання інформаційного забезпечення;

KB_i – коефіцієнт вагомості i -го показника;

$BP_{\text{ЕУДІЗ}ij}$ – базові i -і показники j -тих ефектів управління діяльністю з урахуванням інформаційного забезпечення.

Враховуючи послідовність вищенаведених розрахунків (тобто визначення всіх видів ефектів управління діяльністю та інтегрального показника) слід зупинитися на уточненні рівня ефективності управління діяльністю з урахуванням інформаційного забезпечення відповідно до шкали оцінювання. Тому, перш ніж провести розрахунки за науково-методичним підходом до ОЕІЗ доцільно уточнити яким чином одержані результати можна інтерпретувати, тобто конкретизувати рівні ефективності УД та ІЗ.

З урахуванням отриманих результатів запропоновано для уточнення ефективності управління підприємством за результатами ІЗ та ефективності системи управління використовувати шкалу оцінювання ефективності інформаційного забезпечення на підприємстві. Використання шкали дозволить визначити рівень ефективності кожного елементу системи управління (видів ефекту), загальний рівень ефективності управління діяльністю та інформаційного забезпечення на підприємстві, відобразити взаємозв'язок між

інформаційною діяльністю та процесом управління, більш точно інтерпретувати отримані результати дослідження, визначити напрями зростання ефективності управління діяльністю та шляхи здійснення подальшої інформатизації функціонування підприємств, прийняття зважених управлінських рішень щодо здійснення управління та забезпеченням інформацією, покращення роботи підприємств харчової промисловості.[7, с. 28]

На підставі врахування розрахункових значень кожного виду ефекту та інтегрального показника за аналізований період, значення яких перебуває в діапазоні від 0 до 1, мною запропоновано виокремити чотири рівні для отриманих значень аналізованих показників. Тому, шляхом врахування значень одержаних розрахунків мною наведено такі рівні для очікуваних значень показників: високий рівень – зростання ефективності управління та інформаційного забезпечення; нормальний рівень – ефективність управління є достатньою для подальшого функціонування підприємства та інформація є доступною для всіх структурних підрозділів; низький рівень – відбувається погіршення управління діяльністю, існує обмежений доступ до інформаційних даних, можливе скорочення результатів функціонування; незадовільний рівень – неефективне управління діяльністю, відсутність інформаційного забезпечення, незабезпеченість підприємства працівниками по роботі з інформаційними даними, погіршення розвитку. Використання наведеної шкали є доцільним на підприємстві, адже вона дозволить ґрунтовно, точно, достовірно інтерпретувати результати дослідження. Шкала та межі порогових значень, характеристика рівнів, напрями покращення наведені в табл. 2.1 та 2.2

Зростання рівня ефективності УД та ІЗ відображає можливості підприємств до стабільного функціонування, подальшого розвитку управлінської діяльності, інформатизації та нижче значення рівня демонструє труднощі в управлінні підприємством, злагодженості роботи структурних підрозділів, використанні інформаційних даних, фінансово-господарській діяльності. На підставі дослідження шкали оцінювання ефективності інформаційного забезпечення на підприємстві та систематизації результатів

дослідження видно, що її можна використовувати на підприємстві в якості методу визначення рівня ефективності управління, інформаційного забезпечення, уточнення одержаних результатів та керівництво може сформулювати способи, шляхи, напрями зростання ефективності управлінської діяльності, розвитку інформаційного забезпечення, прийняття раціональних управлінських рішень щодо забезпечення інформацією процесу управління, відновлення ефективності всіх видів діяльності, стабільності функціонування.[14, с. 31]

Економічне обґрунтування конкретних напрямів підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс» може включати наступні аспекти:

- зменшення витрат на рутинні процеси: Автоматизація та оптимізація рутинних процесів за допомогою системи інформаційного забезпечення може допомогти уникнути зайвих витрат на ручну роботу та знизити кількість помилок. Це може призвести до економії робочого часу та зниження витрат на оплату праці;

- покращення управління запасами: використання системи інформаційного забезпечення для ефективного управління запасами може допомогти уникнути надмірного запасу або нестачі матеріалів. Це дозволяє зменшити затрати на складське утримання та оптимізувати закупівлю матеріалів;

- зниження ризиків та витрат на безпеку: вдосконалення системи захисту даних та кібербезпеки може допомогти запобігти втраті даних, крадіжці інформації або витратам на відновлення після кібератак. Це може знизити ризики для бізнесу та витрати на відшкодування збитків;

- збільшення продуктивності працівників: ефективне інформаційне забезпечення управління діяльністю може сприяти підвищенню продуктивності працівників. Забезпечення швидкого та легкого доступу до необхідної інформації дозволяє працівникам швидше та ефективніше виконувати свої

обов'язки, що може призвести до збільшення виробничої потужності та зниження часу на виконання завдань;

– покращення прийняття рішень: використання системи аналітики даних та звітності дозволяє отримувати точну, зручну та своєчасну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень. Це може допомогти знизити ризики неправильних рішень, уникнути зайвих витрат або виявити нові можливості для оптимізації діяльності.

– збільшення конкурентоспроможності: підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління може допомогти ХКП «Електротранс» збільшити свою конкурентоспроможність. Завдяки швидшому та ефективному виконанню рутинних процесів, кращому управлінню ресурсами та прийняттю обґрунтованих рішень, організація може привернути більше клієнтів, знизити витрати та посилити свою позицію на ринку.

– підвищення клієнтського задоволення: покращення ефективності обслуговування та задоволення потреб клієнтів. Забезпечення швидкого та точного відповіді на запити клієнтів, зручного способу платежів та легкого взаємодії з організацією може позитивно вплинути на репутацію та лояльність клієнтів.

Доречно також розглянути питання щодо особливостей використання інформаційного забезпечення в управлінні діяльністю, врахувати доцільність використання методів, функцій, інформаційної системи, інформаційно-аналітичного порталу, дотримання принципів, виокремити складові підсистеми управління, визначити результати від функціонування системи, а також дослідити уніфіковану, ефективну систему інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства. [2, с. 206]

Мною було сформовано послідовність етапів щодо реалізації СІЗУДКП, які дозволяють врахувати змінність інформації внутрішнього та зовнішнього середовища, значний масив даних, забезпечити її ефективне функціонування (рис. 3.1).

В СІЗУДКП є керуюча підсистема – це керівництво підприємства. Проте, для підвищення результативності управління, успішного функціонування розробленої системи було створено спеціальний підрозділ (служба інформаційного забезпечення управління підприємством), який буде контролювати процес використання інформаційного забезпечення в управлінні підприємством, сприятиме реалізації системи та отриманню очікуваних результатів. Склад даної служби залежить від стану фінансово-господарської діяльності підприємства, дії ринкового середовища, рівня розвитку та наявності проблем. [52, с. 224]

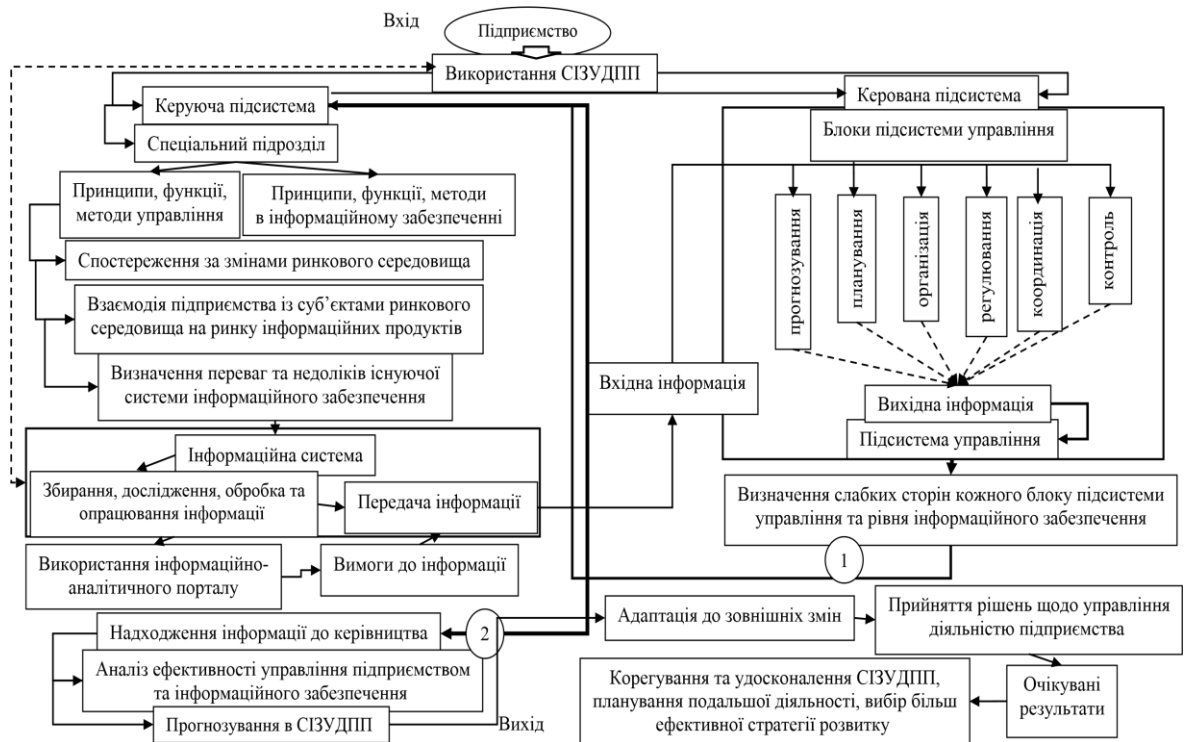

Рис. 3.1. Система інформаційного забезпечення управління діяльністю комунального підприємства

Примітка. Систематизовано автором

Основними завданнями даної служби є оцінка, обробка інформації, що надходить ззовні та від керованої підсистеми, надання вихідної інформації відповідно до існуючих запитів на підприємстві, оформлення документів, ведення звітності, поширення інформації серед підрозділів, формування завдань та планів, контроль за термінами виконання робіт, оцінка рівня забезпеченості інформаційними ресурсами, регулювання робіт за умови

виникнення відхилень від сформованих цілей, підготовка узагальненої звітності щодо результатів діяльності за визначений період та передача загальної інформації керівництву підприємства для прийняття управлінських рішень.

В цілому, служба інформаційного забезпечення управління підприємством є основним інформаційним центром функціонування системи, який виконує організаційні, регулюючі, контрольні, мотиваційні, управлінські дії спрямовані на обробку інформації, досягнення сформованих цілей та з метою подальшого прийняття рішень. [37, с. 454]

Основними перевагами функціонування служби є те, що вона повинна раціонально використовувати СІЗУДКП, а також забезпечувати прозорість, достовірність, доступність інформації, перевірку результатів фінансової, виробничої, господарської діяльності підприємства, швидкість передачі інформації керівництву, контроль за використанням інформації працівниками, підвищення ефективності інформаційного забезпечення та економічної стабільності підприємства, коригувати всі етапи функціонування системи.

В сформованій системі передбачено використання принципів, методів та дотримання функцій у сфері управління та інформаційного забезпечення, що мають реалізовуватися керуючою підсистемою та гарантувати ефективність виконання кожного етапу і функціонування системи в цілому.

Враховуючи економічні аспекти, впровадження конкретних напрямів підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс» може призвести до зниження витрат, підвищення продуктивності, збільшення конкурентоспроможності та задоволення клієнтів.

В таблиці 3.5. мною запропоновано шкалу оцінювання ефективності інформаційного забезпечення на ХКП «Електротранс»

Таблиця 3.5. Шкала оцінювання ефективності інформаційного забезпечення на комунальних підприємствах

Рівні ефективності управління діяльністю та інформаційного забезпечення	Порогові значення	Характеристика рівнів	Види ефектів від застосування системи управління
Незадовільний	0 – 0,25	Для підприємства характерною є ситуація погіршення управлінської діяльності, незабезпеченості інформаційними даними, низького рівня інформаційного забезпечення або його відсутності, погіршення всіх видів діяльності, наявності проблем у функціонуванні, спадна динаміка розвитку.	маркетинговий, інноваційний, комерційний, виробничий, соціальний, фінансово-економічний ефект, ефективність інформаційної діяльності та інтегральний показник
Низький	0,26 – 0,51	Характерним є тенденція до погіршення процесу управління, використання інформаційних даних та сигналами чого є зниження показників управлінської діяльності, перебої в передачі інформації та за умови невжиття відповідних заходів відбудеться перехід до незадовільного стану.	
Нормальний	0,52 – 0,77	Достатній рівень ефективності управління та інформатизації управлінської діяльності, відсутні ознаки погіршення, але існує потреба у зростанні показників.	
Високий	0,78 – 1	Характерні зростаюча ефективність управління діяльністю, основних напрямів діяльності та інформаційного забезпечення, напрями покращення не потрібні.	

Примітка. Систематизовано автором

На підставі проведеного розрахунку та отриманих даних дослідження можна стверджувати про ефективність управління діяльністю, інформаційне забезпечення, перспективи використання системи управління діяльністю комунального підприємства на засадах використання інформаційного забезпечення.

З використанням інформації у підпункті 3.1 проведемо розрахунок економічного обґрунтування впровадження систем, які доцільно було б запровадити на ХКП "Електротранс".

Таблиця 3.6. Економічне обґрунтування впровадження системи CRM на ХКП «Електротранс»

Показник	Сума (грн)
1	2
Вартість впровадження системи CRM	363 864
Зменшення витрат	15 000
Збільшення продажів	17 000
Зниження втрат клієнтів	10 000
Збільшення задоволеності клієнтів	12 000
Загальна користь	54 000

Продовження таблиці 3.6

1	2
Відношення користі до вартості	1,46

Примітка. Систематизовано автором

Отримані дані показують, що вартість впровадження системи CRM становить 36,864 грн. За допомогою впровадження системи CRM, вдалось зменшити витрати на 15,000 грн., збільшити продажі на 17,000 грн., знизити втрати клієнтів на 10,000 грн. та збільшити задоволеність клієнтів на 12,000 грн. Загальна користь від впровадження системи CRM становить 54,000 грн.

Коефіцієнт відношення користі до вартості складає 1.46, що вказує на те, що отримана користь перевищує вартість впровадження системи CRM. Це свідчить про те, що впровадження системи CRM на ХКП "Електротранс" є економічно обгрунтованим.

Проведемо розрахунок економічних показників впровадження системи SCM на ХКП "Електротранс". Основні економічні показники впровадження системи SCM можна представити у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7. Економічне обгрунтування впровадження системи ERP на ХКП «Електротранс»

Показник	Загальні витрати до впровадження	Загальні витрати після впровадження	Різниця витрат	Відсоток зниження витрат
1	2	3	4	5
Витрати на робочу силу	\$100,000	\$85,000	\$15,000	15%
Витрати на складське утримання	\$50,000	\$45,000	\$5,000	10%
Витрати на технічне обслуговування	\$80,000	\$60,000	\$20,000	25%

Продовження таблиці 3.7.

1	2	3	4	5
Витрати на підтримку системи	\$60,000	\$40,000	\$20,000	33,3%
Загальні економічні вигоди	\$150,000	\$70,000	\$80,000	19,4%
Витрати на закупівлю інвентарю	\$120,000	\$100,000	\$20,000	16,7%

Примітка. Систематизовано автором

Економічне обґрунтування впровадження системи ERP на ХКП "Електротранс" показує, що вона сприяє зниженню витрат у різних напрямках, таких як робоча сила, складське утримання, технічне обслуговування, закупівля інвентарю та підтримка системи. Загальна економічна вигода становить 19.4% від загальних витрат до впровадження, або \$79,540. Це підтверджує ефективність впровадження системи ERP і може стати вагомим аргументом при розгляді впровадження системи на ХКП "Електротранс".

Далі у таблиці розрахуємо економічні показники впровадження системи GIS на ХКП "Електротранс".

Таблиця 3.7. Економічне обґрунтування впровадження системи GIS на ХКП «Електротранс»

Показник	Значення
Витрати на реалізацію системи GIS	\$200,000
Очікувані річні економічні вигоди	\$80,000
Термін окупності	2.5 роки
Розмір інвестицій	\$200,000

Примітка. Систематизовано автором

Загальна економічна вигода від впровадження системи GIS на ХКП "Електротранс" полягає у річних економічних вигодах у розмірі \$80,000.

Термін окупності становить приблизно 2.5 роки, що свідчить про те, що інвестиції в систему GIS повернуться в короткий строк. Це підтверджує економічну вигідність впровадження системи GIS на ХКП "Електротранс".

Загальний висновок щодо системи інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс» полягає в тому, що вона є важливим фактором для підвищення ефективності та конкурентоспроможності організації. Впровадження системи інформаційного забезпечення може призвести до зменшення витрат, покращення управління ресурсами, збільшення продуктивності працівників, поліпшення прийняття рішень та підвищення задоволення клієнтів.

Шляхи підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс» включають автоматизацію рутинних процесів, оптимізацію управління запасами, покращення кібербезпеки, збільшення продуктивності працівників, покращення прийняття рішень, збільшення конкурентоспроможності та підвищення клієнтського задоволення.

Економічне обґрунтування цих напрямків показує, що вони можуть призвести до прямих економічної вигоди, таких як зниження витрат на працю, складське утримання та відновлення даних після кібератак, а також до збільшення доходів через збільшення продажів та збереження клієнтів. [22, с. 562]

Таким чином, система інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс» є важливим інструментом для досягнення успіху та стабільного розвитку організації. Її ефективне впровадження і підтримка допоможуть забезпечити оптимальне використання ресурсів, покращити процеси прийняття рішень та задовольнити потреби клієнтів, що приведе до позитивних результатів і вплине на фінансову стійкість ХКП «Електротранс». Продуктивність працівників може зрости завдяки автоматизації та оптимізації процесів, що сприятиме збільшенню обсягів виконаної роботи та зниженню часу на її виконання. Ефективне управління запасами та зниження ризиків

кібербезпеки дозволять уникнути непотрібних витрат та втрат даних, що забезпечить збереження ресурсів та фінансову безпеку організації. [3]

Застосування аналітичних інструментів та систем звітності дозволить отримувати точну та своєчасну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень. Це зменшить ризик неправильних рішень, а також допоможе виявити нові можливості для оптимізації діяльності та залучення нових клієнтів. Крім того, покращення взаємодії з клієнтами, зокрема швидке та точне реагування на їх запити та зручні способи платежів, сприятиме задоволенню клієнтів і збільшенню їх лояльності. [45, с. 9]

Загалом, вдосконалення системи інформаційного забезпечення управління ХКП «Електротранс» є важливим кроком для підвищення ефективності та конкурентоспроможності організації. Це дозволить знизити витрати, покращити управління ресурсами, збільшити продуктивність працівників, приймати обґрунтовані рішення, збільшити задоволення клієнтів та зміцнити позиції на ринку.

ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі було досліджено інформаційне забезпечення процесу управління на підприємстві в сучасних умовах господарювання на матеріалах ХКП «Електротранс»

У першому розділі було розглянуто методи та підходи ефективності інформаційного забезпечення в процесах управління підприємством та узагальнено теоретичні засади інформаційного забезпечення. У першому підрозділі розкрито сутність поняття «інформаційне забезпечення» та охарактеризовано основні його складові.

Отже, інформаційне забезпечення підприємства є неперервним процесом, який включає отримання, формування та передачу достовірної зовнішньої та внутрішньої інформації за допомогою інформаційно-аналітичного порталу. Цей процес враховує використання інформаційних ресурсів, технічних засобів і технологій, які забезпечують доступ до інформації для зацікавлених користувачів з метою прийняття управлінських рішень.

У другому підрозділі, першого розділу опрацьовано методи та підходи ефективності інформаційного забезпечення в процесах управління підприємством. Було розглянуто такі методи: метод факторного аналізу, порівняння, нечіткої логіки, угруповань, експертної оцінки, математичної статистики, рейтинговий метод, матричний та ранговий метод.

У другому розділі роботи охарактеризовано основні засади функціонування ХКП «Електротранс» та надано оцінку його базовим техніко-економічним показникам. Підприємство є комунальним унітарним комерційним підприємством та має на меті забезпечення надійного, ефективного та комфортного пасажирського транспорту у місті, що сприяє розвитку громадського транспорту та зменшенню використання приватних автомобілів.

На основі фінансової звітності, у першому підрозділі, здійснено аналіз техніко-економічних показників діяльності організації і виявлено, що

організація є прибутковою. На підприємстві спостерігається позитивна динаміка виробництва продукції, зі зростанням обсягів і чистого доходу.

Щодо технічної оснащеності, то компанія має достатній рівень, оскільки значний обсяг коштів спрямовується на придбання та відновлення основних засобів. Однак, важливо звернути увагу на зменшення темпів росту вартості основних засобів.

Згідно з проведеними дослідженнями, можна стверджувати, що система інформаційного забезпечення управління діяльністю ХПК «Електротранс» є досить ефективною та має певні переваги та можливості для подальшого розвитку.

Однак, необхідні покращення у деяких аспектах, зокрема, у вдосконаленні системи аналітики та прогнозування, у підвищенні рівня кібербезпеки та захисту даних, а також у забезпеченні якості даних та їх інтеграції між різними системами. Також, важливо враховувати специфіку діяльності ХПК «Електротранс» та відповідно адаптувати систему до конкретних потреб підприємства.

У третьому розділі було проаналізовано напрями підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення управління ХПК «Електротранс».

Так у першому підрозділі, третього розділу було запропоновано такі напрями підвищення ефективності інформаційного забезпечення:

1. розробка та впровадження нових інформаційних технологій. Для підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення необхідно забезпечити її оновлення та розширення за рахунок впровадження нових технологій, що дозволяють збільшити швидкість обробки даних, автоматизувати процеси та знизити витрати на їх обробку;
2. забезпечення якості даних та їхньої інтеграції. Для ефективного використання системи інформаційного забезпечення необхідно забезпечити якість даних та їхню інтеграцію з іншими системами. Це

забезпечить однаковість та точність інформації, що використовується в управлінні діяльністю ХПК «Електротранс»;

3. підвищення кваліфікації персоналу. Для ефективного використання системи інформаційного забезпечення необхідно забезпечити належний рівень кваліфікації персоналу. Необхідно проводити регулярні навчання та тренінги з використання системи інформаційного забезпечення, що дозволить персоналу бути більш ефективним в управлінні діяльністю ХПК «Електротранс»;
4. розробка та впровадження системи контролю якості системи інформаційного забезпечення.

Також з метою покращити цілі та завдання було проведено SWOT-аналіз ХПК «Електротранс». У підсумку було запропоновано використання можливостей, що надає зовнішнє середовище, такі як використання нових технологій та залучення інвестицій для покращення інфраструктури. Крім того, можливо розвивати співпрацю з іншими підприємствами та установами з метою обміну досвідом та забезпечення взаємовигідної співпраці.

У другому підрозділі, третього розділу було розглянуто аспекти, які може включати економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності інформаційного забезпечення управління ХПК «Електротранс», а саме: зниження витрат на обробку та зберігання інформації, підвищення якості та точності прийняття рішень, підвищення оперативності та швидкості виконання процесів, підвищення ефективності ресурсного використання, підвищення конкурентоспроможності, підвищення задоволеності клієнтів.

Було також розглянуто шкалу оцінювання ефективності інформаційного забезпечення на комунальних підприємствах та економічне обґрунтування впровадження системи CSM на ХПК «Електротранс».

Як загальний висновок можна зазначити, що система інформаційного забезпечення управління ХПК «Електротранс» є важливим інструментом для досягнення успіху та стабільного розвитку організації. Її ефективне впровадження і підтримка допоможуть забезпечити оптимальне використання

ресурсів, покращити процеси прийняття рішень та задовольнити потреби клієнтів, що приведе до позитивних результатів і вплине на фінансову стійкість ХКП «Електротранс». Продуктивність працівників може зрости завдяки автоматизації та оптимізації процесів, що сприятиме збільшенню обсягів виконаної роботи та зниженню часу на її виконання. Ефективне управління запасами та зниження ризиків кібербезпеки дозволять уникнути непотрібних витрат та втрат даних, що забезпечить збереження ресурсів та фінансову безпеку організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бережний С. Оцінка фінансово-економічної ефективності діяльності підприємства. 10, 2018. 367 с.
2. Білоусов А. О. Системи управління в економіці. К.: Альтерпрес, 2018. 356 с.
3. Бондарчук М., Біленська Я. Фактори інформаційного забезпечення оцінювання потенціалу інноваційного розвитку виробничогосподарського об'єднання. 6-те вид. Гал. екон. вісн., 2019.
4. Гекоргіаді Н. Ефективність інформаційної системи управління економічним розвитком підприємства: показники і послідовність їх розрахунку. Схід. 2006. № 4. С. 3–7.
5. Гордієнко І. В. Інформаційні системи в менеджменті : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2008. 544 с.
6. Диса К., Семенюк Р., Іжевський П. Управління інформаційними процесами забезпечення корпоративної соціальної відповідальності на підприємстві. Modern theories and improvement of world methods : матеріали Міжнар. науково-практ. конф., м. Гельсінкі, 6 черв. 2023 р. Хмельницький, 2023. С. 88. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/MODERN-THEORIES-AND-IMPROVEMENT-OF-WORLD-METHODS.pdf> (дата звернення: 06.06.2023)
7. Безбородова Т. Структурно-морфологічна модель системи інформаційного забезпечення процесу управління. 4, 2017. 28 с.
8. Босак І., Палига Є. Інформаційне забезпечення управління підприємством: економічний аспект. 2017. 194 с.
9. Борисенко О. Аналіз та оцінка забезпечення основними ресурсами виробничої діяльності комунальних підприємств України. 1, 2018. 30 с.
10. Вольська О., Миколайчук Н. Інформаційне забезпечення як інструмент прогнозування та планування переходу до сталого розвитку підприємства. 54, 2018. 40 с.

11. Гончар О. Передумови розробки моделі управління потенціалом підприємств в умовах невизначеностей та ризиків. 6, 2016. 201 с.
12. Гринчак О., Миколайчук Я., Давлетханова О. Оцінка інформаційно-комунікаційного забезпечення управління виробництвом у комунальних підприємствах. 2, 2018. 62 с.
13. Звіт з праці ХКП «Електротранс» за 2020-2022 рр.
14. Кабанов В., Кривобородько Є. Оцінка ефективності організаційної структури управління. 2, 2016. 31 с.
15. Квятковська Л., Воробйова Л. Комплексний підхід до оцінки ефективності управління підприємством. 50, 2019. 71 с.
16. Кізло М. Інформаційне забезпечення процесу контролювання діяльності комунальних підприємств. 714, 2017. 98 с.
17. Козак В. Удосконалення системи інформаційного забезпечення економічного аналізу. 1, 2019. 68 с.
18. Кондратова С. Інформаційні технології в управлінні. Київ: МАУП, 2017. 412 с.
19. Корнев Ю. Інформаційне забезпечення розвитку підприємницької діяльності. Вісник НАН України : 5, 2016. 26 с.
20. Кравченко В. Основи менеджменту: навчальний посібник. Одеса: Атлант, 2019. 211 с.
21. Кузьмін О., Георгіаді Н. Формування і використання інформаційної системи управління економічним розвитком підприємства. Львів : Нац. ун-ту «Львів. політехніка, 2017. 368 с.
22. Ладунка І., Рибалка Т. Особливості економічного управління підприємством. 13, 2019. 562 с.
23. Лозиченко О. Інформаційне забезпечення в процесі формування стратегії розвитку комунальних підприємств. Хмельницький : Хмельн. нац. ун-т, 2017.
24. Лозиченко О., Крилов Д. Теоретико-методичні основи оцінювання ефективності управління на комунальних підприємствах в рамках

- інформаційного забезпечення. Вісник Херсонського національного технічного університету : 2, 2018. 82 с.
25. Лозиченко О. Особливості використання інформаційного забезпечення при здійсненні фінансового аналізу діяльності комунальних підприємств. Ужгород : УжНУ «Говерла», 2018.
26. Мандражи З. Інформаційне забезпечення стратегічного управління підприємством. Екон. аналіз: зб. наук. пр., 2019. 215 с.
27. Мельничук Л. Економічне управління підприємством в сучасних умовах господарювання. Наукові праці. Економіка : 273, 2016. 77 с.
28. Мінєнкова О. Аналіз сучасних аналітичних методів управління діяльністю підприємства. 9, 2015. 416 с.
29. Нагорна І. Економіко-сутнісний вимір інформаційного забезпечення в аналітичній системі управління фінансовою стійкістю. 1, 2017. 147 с.
30. Інформаційні системи в менеджменті / В. Новак та ін. Київ: Каравела, 2016. 536 с.
31. Орлик О. Інформаційні системи в сфері управління організацією. 12, 2018. 189 с.
32. Осипов В. Економіка підприємства. Одеса: Маяк, 2017. 724 с.
33. Офіційний сайт ХКП «Електротранс». URL: <https://www.eltrans.km.ua/> (дата звернення: 25.04.2022)
34. Палагута С. Особливості інформаційного забезпечення управління підприємств і організацій. 16, 2017. 420 с.
35. Панчишин Б. Інформаційне забезпечення процесу управління на підприємстві в сучасних умовах господарювання. 10, 2017. 328 с.
36. Панькова К. Формування системи інформаційного забезпечення маркетингової діяльності підприємства. 2018. 272 с.
37. Пилипенко С. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. 10, 2016. 454 с.

38. Побережна М. Ідентифікація впливу інформаційної системи на фактори зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету., 2019.
39. Полішко Г. Фактори впливу на організаційну структуру підприємства. Харків: ХНТУСГ, 2018.
40. Пономаренко В., Бутова І. Інформаційні системи в економіці. Харків: Харківський національний економічний університет. 175 с.
41. Порохня В., Кравченко Т. Стратегічне управління. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 224 с.
42. Пушкар З., Пушкар Б. Інформаційне забезпечення системи управління персоналом підприємства. 21, 2016. 84 с.
43. Ротанов Г. Удосконалення інформаційного забезпечення комунального підприємства. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету : 34, 2019. 62 с.
44. Семенюк Р., Іжевський П. Інформаційне забезпечення процесу управління в сучасних умовах господарювання на українських підприємствах. Сучасні аспекти та перспективні напрями розвитку науки : матеріали міжнар. студент. наук. конф., м. Житомир, 9 черв. 2023 р. Хмельницький, 2023. С. 74. URL: <https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/issue/view/inter-09.06.2023/36> (дата звернення: 09.06.2023).
45. Сергєєв, Є.В. Інформаційне забезпечення управління виробництвом на підприємстві. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука", 2018. 8-12 с.
46. Ситник В., Краєва О. Основи інформаційних систем. Київ: КНЕУ : 2, 2018. 420 с.
47. Старенька О. Інформаційне забезпечення системи оперативного управління комунальних підприємств. 3, 2017. 40 с.
48. Статут Хмельницького комунального підприємства «Електротранс» URL: https://khm.gov.ua/sites/default/files/KP/statut_regystracyya_04_2018.pdf (дата звернення: 28.04.2022)

49. Темнікова Н. Інформаційне забезпечення в системі управління фінансовою спроможністю підприємства. 3, 2017.
50. Терещенко Л. Оцінка економічного ефекту від впровадження управлінських інформаційних систем: загальні принципи оцінки. Економіка та суспільство. 2021. № 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-44> (дата звернення: 02.05.2023).
51. Титаренко І. Удосконалення процесу інформаційного забезпечення як інструменту ефективного управління підприємством. 1, 2016. 351 с.
52. Тронь С. Моделювання ефективності інформаційного забезпечення процесно-орієнтованого управління комунальним підприємством. 110, 2016. 224 с.
53. Фінансова звітність підприємства. Баланс та Звіт про фінансові результати за 2020, 2019, 2020 роки. URL: <https://www.eltrans.km.ua/> (дата звернення: 21.04.2022)
54. Хвостіна І. Підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення підприємств. Економічний аналіз. 2019. Вип. 5. С. 201–206.
55. Христенко Л. Удосконалення оцінки управління ефективністю підприємства. Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля, 2018. 192 с.
56. Череп А. Економічний аналіз: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2017. 160 с.
57. Чернега О. Системний підхід до управління ефективністю діяльності організації. Науковий вісник. Одеський національний економічний університет : 16, 2017. 47 с.
58. Чумаченко М. Економічний аналіз: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2016. 540 с.
59. Шегда А. Менеджмент: навчальний посібник. Київ: «Знання», КОО, 2019. 583 с.
60. Шершньова З., Оборська С. Стратегічне управління: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2016. 384 с.

61. Шпак Н., Дулиба Н. Сутність та складові інформаційного забезпечення систем управління підприємством. Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць : 22, 2016. 310 с.
62. Щеглова О., Судакова О. Ефективність управління підприємством та підходи до її визначення. 12, 2017. 187 с.
63. Юрчук Н. Інформаційні системи в управлінні діяльністю підприємства. 19, 2018. 55 с.
64. Яремова М. Удосконалення інформаційного забезпечення економічної безпеки комунальних підприємств. 4, 2016. 99 с.
65. Яркіна Н. Управління підприємством як економічна категорія (теоретичні аспекти). 1, 2017. 134 с.

Виконала студентка 4 курсу
факультету управління та
економіки спеціальності
073 Менеджмент
денної форми навчання

« ____ » червня 2023 р.

Підпис

Р.М. Семенюк

Ініціали, прізвище

Науковий керівник

професор кафедри
менеджменту, фінансів,
банківської справи та
страхування, д.е.н., доцент,

« ____ » червня 2023 р.

Підпис

П.Г. Іжевський

Ініціали, прізвище

Робота допущена до захисту:

завідувач кафедри

к.е.н., доцентка

« ____ » червня 2023 р.

Підпис

Н.П. Захаркевич

Ініціали, прізвище

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А. 1. Напрями покращення стану ефективності управління діяльністю підприємства ХКП «Електротранс» та інформаційного забезпечення

Рівні ефективності управління діяльністю та інформаційного забезпечення	Напрями покращення
Незадовільний	Напрями покращення ситуації: розуміння керівництвом доцільності використання інформації в управлінні діяльністю; створення відділу інформаційного забезпечення; фінансування витрат на інформацію; організація та планування процесу управління, напрямів діяльності; заміна системи управління діяльністю; розробка та прийняття раціональних управлінських рішень щодо управлінської діяльності та процесу інформатизації; впровадження програмного забезпечення та інформаційних технологій; контроль за обробкою, використанням, поширенням, зберіганням інформації; підвищення швидкості обробки вхідної інформації та документації, передачі її відповідним структурним підрозділам; контроль за витрачанням коштів та процесом управління; автоматизація робочих місць менеджерів; запровадження системи внутрішнього контролю.
Низький	Напрями покращення ситуації: застосування світового досвіду щодо управління; покращення системи управління; підвищення ефективності кадрових, організаційних, технічних, управлінських рішень; автоматизація системи управління та впровадження обчислювальної техніки, інформаційних систем; покращення інформаційного забезпечення; інформатизація всіх напрямів діяльності; покращення організаційної структури управління; безперервне використання інформації.
Нормальний	Напрями покращення: коригування системи управління; розвиток інформаційної діяльності; підвищення інформатизації процесу управління; впровадження закордонної практики організації інформаційного забезпечення, інформаційних технологій; вдосконалення управління напрямами діяльності.
Високий	Напрями покращення не потрібні.